ORAS

Kiek sniego ar šlapdribos; dieną 34 laips., naktį 25. Saulė teka 7:17, leidžiasi 4:41.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLII | Kaina 5c | Chicago 8, Ill. Trečiadienis, Sausio-January 12 d., 1955 m. | Price 5c | 9

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter. Library Center 5721 Cottage Grove Ave

NIKARAGUOS SUKILELIAI JAU KOSTARIKOJE

J. NOBLE PASAKOJA APIE KALINIŲ MAIŠTĄ IR SKERDYNES VORKUTOJE

Jo žiniomis, sušaudyta 110, sužeista 500, kai 1953 m. liepos mėn. kilo stovykloj revoliucija

BERLYNAS. — Paleistam iš sovietų nelaisvės amerikiečiui John Noble patį klaikiausią įspūdį padarė jau plačiai "Naujienose" aprašytas vergų sukilimas Vorkutos koncentracijos stovykloj pereitų metų liepos mėnesį.

John Noble savo įspūdžius nupasakojo spaudos korespondentams. Jo žiniomis, maišto pasėkoj Vorkutos sotvyklos sargybiniai vietoj sušaudė 110 kalinių ir apie 500 sužeidė.

Apie 60 maišto vadų buvo sušaudyta vėliau, paskirai, nustačius jų vaidmenį arba įtarus, kad jie maištui vadovavo.

Painiojasi maišto motyvuose

Amerikiečio aiškinimu, sukilę vergai buvę Berijos šalininkai. Berija, vienas iš didžiausių Stalino vergų karalystės kūrėjų, visų rūšių policijos galva (vidaus reikalų ministeris) buvo pereitais metais birželio mėn. suimtas ir gruodžio mėnesį Malenkovo teismo nutarimu sušaudytas.

Dr. Scholler, vokietis, grįžęs po vergų sukilimo iš Vorkutos, nuosekliau išdėstė sukilimo priežastis. Jos buvo, baisioji priespauda. Stalino mirtis ir Berijos suėmimas sukėlė vergams išsilaisvinimo viltį. Bet sukilėliai nebuvę jokiu būdu Berijos šalininkai. Ir pats Noble pripažįsta, kad apie 95% šios baisiosios ir gigantiškosios stovyklos kaliniai yra sovietų valdžios priešininkai Tarp jų — labai daug buvę lenkų, paskui vokiečių. Apie pabaltiečius Noble nieko neužsiminė, nors minėtas vokietis, Dr. Scholl, tvirtino, kad pabaltiečiai ir ukrainai yra už vis geriausiai organizuoti ir buvę patys svarbiausi šio "spartakiško" sukilimo vadai.

Vokietijoj buvę dar blogiau

Darbo ir gyvenimo sąlygos Vorkutos stovykloj (Šiaurinėj Rusijoj) yra baisios. Bet vis dar ne tokios, kokios buvo naujai, tuoj po karo sovietų įsteigtose koncentracijos stovyklose Rytinėj Vokietijoj. Vienoj stovykloj prie Dresdeno 1945 m. mirę badu 85% kalinių, veik visi vokiečiai, pasakojo John Noble.

John Noble pateko sovietams į rankas tuoj po karo, kartu su savo tėvu. Jie atvyko iš Amerikos prieš karą ir įsteigė savo foto aparatų įmonę. Iki 1950 metų jį išlaikė kalėjimuose Vokietijoj, o vėliau išsiuntė į Vorkutą. Tėvą paleido 1952 metais, iškalinus 7 metus. Jis dabar yra Detroite, kur grįžta ir paleistasis sūnus John, 31 metų.

Mažasis kinų karas

Nacionalistų lėktuvai atsakė į komunistų bombardavimus

TAIPEH, Formoza. — Nacionalistų lėktuvai pirmadienio vakarą ir antradienio rytą, puolė komunistų valdomą Tienao salą, 15 mylių į šiaurę nuo Tachen (nacionalistų) salų, kurias pirmadienį komunistai puolė su 100 lėktuvų.

Chiang Kai-sheko lakūnai be to apmetė bombomis komunistų karo laivus Čekiango provincijos pakraščiuose, Tieano saloj sukelti dideli gaisrai.

Lie ir Hammarskjold

Pirmasis JT sekretorius buvo politikas, antras — diplomatas

NEW YORKAS. — Per pirmuosius dvejus metus tarnybos Jungtinių Tautų generaliniu sekretorium Dag Hammarskjold tik dabar pateko į pasaulinės politikos areną, kai JT susirinkimas ji išsiuntė į Kiniją derėtis su komunistų vadais apie kalinamų amerikiečių paleidimą.

Kaip namie, švedijoj, taip ir dabar, Jungtinėse Tautose, Dag Hammarskjold vengė politikos ir reklamos, nes jis save laiko tik diplomatų, kitų, aukštesnių už savęs politikos vykdytoju.

Tuo jis skiriasi nuo savo pirmtako Trygvie Lie, norvego. Lie nevengė politikos, nei spaudos korespondentų ir fotografų šviesų. Jis jautė savo pareigą tarpininkauti tarp rytų ir vakarų, keliavo pas Staliną, derėjosi su kuo tik galėjo. Tai nėra nesuderinama su JT gen. sekretoriaus teisėmis ir pareigomis. JT nuostatai leidžia, ir net ragina, sekretorių kelti karo ir taikos klausimus Saugumo Taryboj. Dirbant šį darbą Trygve Lie buvo savo elemente. Nes jis nėra diplomatas, bet politikas, vienas iš radikaliųjų (bent, jaunatvėj) norvegų socialistų vadų, paskui teisingumo ir, karo metu, užsienio reikalu ministeriu socialdemokratų vyriausybėj.

Dag Hammarskjold priklauso prie aukštosios švedų valdininkų klases, kokia būdinga Anglijoj. Jie yra paklusnūs savo vyriausybių, savo krašto politikos vykdytojai, nors vyriausybes sudarytų ir ne jo partijos žmonės. Švedijoj Dag Hammarskjold buvo valstybės banko (riksbanko) tarybos pirmininku, paskui, prieš pakviečiant į JT gen. sekretorius, buvo užsienio reikalų ministerio padėjėju. Užsienio reikalų ministeris Unden yra socialdemokratas, Hammarskjold — liberalas, kaip ir jo veik visa garsioji valstybininkų ir diplomatų šeima.

Būdamas JT sekretorium, Hammarskjold seka siru Eric Drummond, buvusiu prieškarinės Tautų Sąjungos generaliniu sekretorium, kuris niekad nešaukdavo spaudos konferencijų ir labai retai kada pats kalbėdavo.

MENDES PAS SCELBA

ROMA. — Prancūzijos ministeris pirmininkas Pierre Mendes-France atvyko iš Napolio į Romą ir susitiko su Italijos premieru Mario Scelba.

Jiedu aptarė, kokios priemonėmis išplėsti tarp tų dviejų valstybių ūkinį, kultūrinį ir politinį bendradarbiavimą, svarbiausia Europos gynybos bendruomene su Vokietija.

— **Per Peipingo radiją** antradienį iš naujo išplūdo JAV, kam jos neišleidžiančios kinų studentų, norinčių grįžti namo.

Karys William Marchuk ir John H. Noble šypsosi pasiekę vakarų Berlyną. Jie buvo patekę į sovietų verčiamo darbo stovyklą, kur praleido ilgoką laiką. JAV reikalaujant, pagaliau, sovietų valdžia sutiko juos paliuosuoti. Noble Amerikos pareigūnams pareiškė, jog jis turįs daug ką papasakoti.

KALĖJIMAS LAUKIA 13 KOMUNISTŲ

Partijos vadai galutiniai pralaimėjo

NEW YORKAS. — JAV aukščiausiajam teismui patvirtinus sprendimą 13-kai komunistų partijos vadu, jiems įsakyta prisistatyti teismo organams ir pradėti kalėjimo bausmes.

Po ilgos 8 mėnesių bylos šis velnio tuzinas buvo nuteistas už kurstymą nuversti jėga Amerikos valdžią. Teisėjas Kaufman atšaukė užstatus ir davė įsakymą vyr. prokuroro padėjėjui Lloyd MacMahon tuoj areštuoti tuos nuteistuosius, kurie neatvyks geruoju.

L. Weinstock kitoj byloj

Iš šių 13 nuteistųjų, vienas, Louis Weinstock, yra teismo organų žinioj. Antradienį Washingtone prasidėjo jo kita byla, kurioj jis kaltinamas davęs klaidingus parodymus priešvalstybinės veiklos įstaigai (Teisingumo departamento). Weinstock kaltinamas klaidingai prisiekęs, kad Jungtinis Gegužės Pirmosios komitetas nebeveikė New Yorke po 1948 metų. Už tai jį gali nubausti dar 5 metais kalėjimo ir $10,000 pinigais.

Kiti nuteistieji

Likusieji 12 nuteistųjų yra: Elizabeth Flynn, Amerikos komunisčių pirmininkė. Be to, Pettis Perry, Claudia Jones, Aleksander Bittelman, Aleksander Trachtenberg, Vicor Jerome, Albert Lannon, Betty Gannett, Jacob Mindel, William Weinstone ir George Charney.

Be kalėjimo bausmės, nuo 1 iki 3 metų, jie dar turi sumokėti pinigais nuo $2,000 iki $6,000.

1949 m. nuteisė 11 vadų

Pirmoji grupė, pačių svarbiųjų Amerikos komunistų 11 vadų, buvo nuteisti 1949 m. Jie taip pat atsišaukė į aukščiausiąjį teismą, kuris 1951 metais bausmes patvirtino. Jie buvo nubausti, kaip "pirmoji vadų komanda" po 5 metus kalėjimo, išskyrus Robert Thompson, kuris gavo 3 metus.

Iš jų 7 prisistatė teismo organams, o 4 pabėgo nuo bausmės, palikę ir tūkstantinius užstatus. Robert Thompson, New Yorko valstybės komunistų vadas, ir Guss Hall, generalinis sekretorius, buvo pagauti.

Kiti du, Gilbert Green, Illinois komunistų pirmininkas, ir Henry Winston, partijos organizacinis sekretorius, nepagauti iki šios dienos. Manoma, kad jie pabėgo į Europą ir iš čia į Sovietų Sąjungą.

Vėliausios Žinios

—JAV spaudžiant, SSSR vyriausybė patvirtino, kad jos koncentracijos stovyklose yra ir kitas amerikiečių karys, eilinis Verdine iš Sparks, La. Molotovas pranešė amb. Bohlen, kad Verdine netrukus bus atgabentas į Berlyną ir perduotas amerikiečiams.

—Prieš keletą dienų paleistas iš sovietų nelaisvės amerikietis John Noble pasakojo spaudos korespondentams, kad jis girdėjo kalbų, jog sovietų nelaisvėje yra ir tie 10 Amerikos lakūnų, kurių lėktuvas buvo numuštas Baltijos jūroj 1950 metais.

—Sovietų raudonosios armijos laikraštis Raudonoji Žvaigždė išspausdino vakarų žemėlapį su atominiais fabrikais. Tame žemėlapy nurodyti ne tik atominiai fabrikai Amerikoj (Oak Ridge, Tenn., Hanford, Wash.) ir Anglijoj (Preston), bet ir Belgijoj, prie Antverpeno.

—Vyr. štabo viršininkas adm. Radford pasisakė už komunistinės Kinijos blokavimą, jei ji geruoju nepaleistų kalinamų Amerikos lakūnų.

—Užsienio krikščionių misionieriai sudaro Indijai ne religinę, bet politinę problemą, pasakė premieras Nehru. Ateity misionieriai ir iš Britų bendruomenės galės įkeliauti tik gavę specialias vizas.

—Vokiečių demonstrantai Muenchene prieš atsiginklavimą nešė plakatus su užrašais: "Mes nenorime mirti nei už dolerius, nei už rublius". Darbininkų unija ruošia šeštadienį masines demonstracijas prieš Vokietijos įtraukimą į Vakarų karinę sąjungą.

— Į Rytų Vokietiją pabėgo Vakarų Vokietijos pareigūnas Heinz Stockert, kuris ligi šiol tikrindavo pabėgėlius į vakarus, ar tarp jų nėra komunistų šnipų.

— **Thomas Dewey,** buvęs New Yorko gubernatorius ir įtakingas respublikonų politikas, po vaišių Baltuosiuose rūmuose, išreiškė savo pageidavimą, kad 1956 m. respublikonų kandidatais į prezidentus ir viceprezidentus būtų tie patys — Eisenhoweris ir Nixon.

Mirė marš. Graziani

ROMA. — Maršalas Rodolfo Graziani, atgabentas į ligoninę daryti operaciją, mirė jos nepadarius.

Jis buvo 72 metų amžiaus. Pasaulis jo vardą išgirdo 1935 metais, kada Mussolini paskelbė karą prieš Abesiniją. Abesiniją užėmus, jis buvo pakeltas į Italijos vicekaralius. 1937 m. per viešas iškilmes Addis Abeboj, maršalas buvo sunkiai sužeistas granatomis abesinų kovotojų. Italai už tai iskerdė šimtus, gal tūkstančius abesinų.

Prasidėjus II pasauliniam karui, Graziani vadovavo italų armijai Cicenaikoj, Šiaurės Afrikoj. Ilgai netruko, ir maršalo Montgomery vyrai jį išstūmė iš Cirenaikos, o netrukus ir iš Abesinijos. Imperatorius Hailie Selassie grįžo vėl į sostą.

Pasibaigus karui, marš. Graziani buvo 1945 metais suimtas ir 1950 metais nubaustas už šalies išdavimą ir bendradarbiavimą su Mussoliniu 19 metų kalėjimo. Bet dėl silpnos sveikatos po kelių mėnesių jį paleido.

Pradėjus organizuotis neofašistams, jis davė jiems savo palaiminimą ir buvo išrinktas garbės nariu į jų "socialinį sąjūdį". Vėliau pasitraukė, bet neatrodo, kad būtų iki mirties atsisakęs Duces kulto, kuriuo ir jis pats plačiai naudojosi.

Dag Hammarskjold "šį-tą" atsiekęs

Derybų vaisius Peipinge praneš JT susirinkime

NEW YORKAS. — Pasigirdus balsams, kad JT gen. sekretorius Dag Hammarskjold nieko nėra laimėjęs, derintis su Chou En-lai Peipinge dėl Amerikos lakūnų išlaisvinimo, atsiliepė iš JT būstinės sekretoriaus atstovas ir tokius tvirtinimus nuneigė.

JT sekretoriato atstovas tvirtina, kad "padaryta pažanga", siekiant pavesto tikslo, kalinamų lakūnų išvadavimo.

Dag Hammarskjold antradienį išvyko iš Hong Kongo į Japoniją, o iš čia skris į Jungtines Valstybes. JT būstinėj jis laukiamas šeštadienį ir tada padarys smulkų pranešimą apie derybų vaisius Peipinge.

Prezidentas prašo pakelt valdininkam algas, draudimą

KAD BŪTŲ IŠ KO, SIŪLO PABRANGINTI PAŠTĄ

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidentas antradienį kreipėsi į Kongresą, prašydamas pakelti federalinių įstaigų valdininkams algas apie 5%.

Pridėjus 5% prie algų, iždui susidarytų per metus $400 mil. daugiau išlaidų. Toms išlaidoms padengti prezidentas kartu pasiūlė pakelti atlyginimą už pašto patarnavimą, pav. mokant už paprastą laišką jau ne 3, o 4 centus.

Be to, vyriausybė nori išplėsti valdininkams ir socialinį draudimą, kas vėl pareikalautų papildomų $55 milijonų.

— **Komunistinės Kinijos ir Jugoslavijos** vyriausybės nutarė sutvarkyti savitarpinius diplomatinius santykius ir pasikeisti ambasadoriais.

ĮSKRIDO LĖKTUVAIS IR 50 MYLIŲ NUO SIENOS UŽĖMĖ BAŽNYTKAIMĮ

Panamerikos taryba susirinko į nepaprastą posėdį

WASHINGTONAS, D. C. — Kostarikos prezidentas Jose Figueres pasiuntė Amerikos Valstybių Organizacijos (OAS) tarybai naują pagalbos šauksmą prieš kaimyną Nikaragua.

Savo telegramoj prez. Figueres sako, kad sukilėliai iš Nikaraguos įskrido lėktuvais į Kostarikos teritoriją ir užėmė nedidelį miestelį Villa Quesada, 50 mylių nuo sienos, pakeliui į sostinę San Jose.

Pirmas Kostarikos pagalbos šauksmas prieš Nikaragua pasigirdo pereitą sekmadienį. Tą dieną Kostariką atsišaukė į OAS pagalbos prieš Nikaragua, kurios pasieny esą organizuojami sukilėlių būriai invazijai į Kostariką.

Skubi konferencija

Amerikos Valstybių Organizacijos (OAS) taryba su būstine Washingtone susirinko pirmadienį svarstyti kaltinimą prieš Nikaragua. Buvo nutarta atidėti konferenciją iki trečiadienio, norint per tą laką surinkti daugiau medžiagos apie padėtį iš savo ambasadorių Kostarikoj ir Nikaraguoj.

Gavus naują Kostarikos pagalbos šauksmą, antradienio vakarą paskubomis susirinko OAS nariai svarstyti Kostarikos naująjį pagalbos prašymą. Į šią Pan-Amerikos organizaciją įeina 21 Amerikos respublika: 20 Pietų ir Vidurio Amerikos, ir Jungtinės Amerikos Valstybės.

Prezidentų kovų padariniai

Dabartinę įtampą tarp Kostarikos ir Nikaraguos sukėlė tų šalių prezidentai, Nikaraguos Samoza ir Kostarikos Figueres, nekenčią vienas kito.

Pietų Amerikoj pralaimėjęs prezidentas paprastai turi bėgti į kaimyninę šalį, su juo ir būriai jo pasekėjų. Naudojantis pabėgimo šalies prezidento neapykanta kaimyniniam prezidentui, susidaro sąlygos politiniams pabėgėliams organizuoti žygį į sostinę ir vėl versti valdžią. Pasisekus, iš šalies bėga senasis prezidentas su savo valdininkais, o valdo "pergalingieji sukilėliai". Panašios prezidento intrygos sukėlė įtemptą padėtį ir tarp Kostarikos bei Nikaraguos.

Sekretoriaus Stevens bėdos dėl maj. Peress nėra pasibaigusios

54 senatoriai reikalauja tęsti tyrinėjimus toliau

WASHINGTONAS, D. C. — 54 senatoriai, iš jų 31 demokratas ir Wayne Morse (nepriklausomas) pasirašė sen. Daniel (dem., Tex.) rezoliuciją, kurioj reikalaujama išaiškinti iki galo tokias bylas, kaip dantų gydytojo Peress pakėlimo į majorus ir atleidimo su geromis atestacijomis, nežiūrint, kad McCarthy jį vadino komunistu ir reikalavo atiduoti kariuomenės teismui.

Rezoliucijos autorius Daniel įteikimo proga pasakė Senate kalbą ir paleido krūvą priekaištų armijos sekretoriui Stevens dėl netinkamo Peress bylos narpliojimo.

Vadina Peress partijos nariu

Sekretoriaus Stevens paaiškinimas, paskelbtas pereitą penktadienį, duotas per daug pavėluotai, pasakė Daniel. Jis pasakė: "Atrodo, kad Peress byla liks ilgam laikui pavyzdžiu, rodančiu ne tiek išsisukinėjimus ir lepšiškumus, kurių pasėkoj komunistų partijos narys buvo paaukštintas ir paleistas iš armijos su garbingu pažymėjimu, bet svarbiausia ji bus pavyzdžiu tos painiavos, įtarinėjimų ir nesantaikos, kaip kad galima tikėtis, kai viešąsias įstaigas, svarstant visuomenę liečiančius dalykus, apgaubia paslapčių ir cenzūros šydu".

Pavyzdys, kaip nereikia elgtis

Toliau šis demokratų senatorius pasakė: "Peress byla yra ryškiausias pavyzdys tų nesusipratimų ir nesutarimų, kurie kyla, kai faktai visuomenės reikalais be reikalo nuslepiami nuo Kongreso ir visuomenės. Didelė dalis baimės, abejonių ir nesantaikos būtų buvę išvengta, jei visi faktai būtų buvę daug anksčiau paskelbti".

Prašė nepilnamečių meilužių nužudyti vyrą, vertą $25,000

Vaikėzai išdavė sąmokslą

CAMBRIDGE, Mass. — Policija suėmė 37 metų moterį, dviejų vaikų motiną, Mary E. Yerger, susekus, kad jį norėjo nužudyti savo vyrą Paul, IBM (biuro mašinų) įstaigos naktinį sargą.

Ji kaltinama ir lytiniais santykiais su nepilnamečiais, kurie turėjo padėti jai likviduoti jos vyrą, apsidraudusį $25,000. Richard Riley 18 metų, ir kitas vaikezas, 16 metų, gavę tokį "draugės" užsakymą, išsigando. Jie nuėjo pas jos vyrą, o paskui visi trys į policiją ir išpasakojo moters nusikaltimo planus.

Teisėjas Louis Green pranešė, kad Mrs. Yerger iki teismo dienos, sausio 18, negali išeiti iš kalėjimo, neužstačius $10,000.

Sukaustytas latras motinos laidotuvėse

Žmonių minia veržėsi pamatyti Dr. Sheppard, nužudžiusį žmoną

CLEVELANDAS. — Policija turėjo daug darbo, norint sulaikyti besigrūdžiančius žmones (daugiausia moteris) pažiūrėti sukaustyto Dr. Samuel Sheppard, atvykusio su kalėjimo sargais dalyvauti savo motinos laidotuvėse.

Mrs. Ethel Sheppard, 65 metų, nusišovė kito sūnaus, Dr. Stephen Sheppard, namuose. Samuel, neseniai nuteistas kalėti iki gyvos galvos už žmonos Marilyn nužudymą, graudžiai verkė, motinos pakasynose.

Nuo suėmimo dienos Dr. S. Sheppard dalyvavo sukaustytas trečiose laidotuvėse. Pirma jo paties nužudytos žmonos Marilyn, paskui jos senelio Harry Blake. Jo tėvas, Dr. Richard Sheppard, taipgi sunkiai serga, ir dėlto negalėjo dalyvauti žmonos laidotuvėse.

KĄ DAVĖ LIETUVAI "STALINO SAULĖ"

Bolševikai giriasi viską išradę ir atradę,viskas jų esą geriausia ir pavyzdingiausia, o N. Lietuvos laikais darbininkai, tarnautojai ir valstiečiai, jų teigimu, nepaprastai skurdę. Tik sovietinė santvarka išvadavusi juos iš vargo ir sunkaus gyvenimo. Štai kad ir Vilniaus radijas, minėdamas sovietinės konstitucijos dieną, š. m. gruodžio 5 d. taip bylojo: "Tik 1939 m. 70,000 bedarbių klaidžiojo mūsų respublikos miestais ir miesteliais. Daugelis, nerasdami priemonių Lietuvoje tolesniam egzistavimui, paliko tėvynę, kuri jiems buvo pamotė. Buržuazijos viešpatavimo metais į užsienį išemigravo daugiau kaip 100,000 žmonių. Darbas buržuazinėje Lietuvoje buvo sunkus ir varginantis"...

Gi dabar — "visur įvykę nuostabūs pakitimai". LTSR AT prezidiumo pirmininko pavaduotojo M. V. Kučinsko pareiškimu per tą patį Vilniaus radiją gruodžio 4 d., "dabar jau visiems aišku, kokias beribes galimybes atskleidė nugalėjusi kolūkinė santvarka Lietuvos valstiečiui"...

Tokių ir panašių pasigyrimų, o Nepr. Lietuvos dergimo yra begalės, kur tvirtinama, kad, girdi, "mūsų darbo valstiečiai, pasukę kolektyvinio gyvenimo keliu, amžinai išsivadavo iš skurdo ir tamsos. Jų, kaip ir visų tarybinių žmonių, laimėjimai auksinėmis raidėmis įrašyti didžiojoje TS konstitucijoje"...

Kaipgi yra iš tikro, ir ką toji "didžioji TS konstitucija" yra gero davusi mūsų žmonėms?

Kaip ji buvo "savanoriškai" įvesta — žino kiekvienas lietuvis. Tačiau kaip krašto nuskurdinimas įrašytas į ją kaip laimėjimas "auksinėmis raidėmis", papasakojo iš Lietuvos neseniai į Vakarus pabėgęs mūsų tautietis MIRONAS.

—Kokie mokami, "pasukus kolektyvinio gyvenimo keliu", atlyginimai, gerai gali pavaizduoti kad ir šis palyginimas: N. Lietuvoj sunkiausiu darbininku žemės ūkyje buvo laikomas samdinys, arba bernas. Jis, gaudamas iš ūkininko drabužius ir maistą, būdamas sotus, metų gale už savo atlyginimą galėdavo nusipirkti dviratį ir eilutę, arba gaudavo 400 ar daugiau litų grynais ir dar šiek tiek natūra. O ką gauna dabar kolūkietis? Jei už darbadienį mokama po 2 kg grūdų, tai toks kolchozas laikomas labai geru. Kiti teįstengia išmokėti vos po pusę kg. Tenka gyventi iš savųjų arų, nors ir už tuos dar reikia atiduoti privalomas pyliavas, mokesčius valstybei. Didžioji kolchozininkų dalis jei gauna už darbadienį po 1 kg grūdų, tai gerai. Išdirba per metus vienas žmogus 300 darbadienių — tai maksimum. Ir jis už savo kruviną prakaitą tegauna vos 6 centnerius grūdų, pats turi pasirūpinti savo valgiu, savo darbo drabužiais — ir galų gale jo metinis uždarbis, palyginus su "buržuaziniais laikais", tesiekia maksimum 50 litų. Štai realus vaizdas, kaip kolchozininkai buvo "išvaduoti iš skurdo ir tamsos"...

Panaši situacija ir kitose srityse

Jeigu palyginsime prieškarinę pieno produkciją su dabartine, tai dabartiniai bolševikiniai "laimėjimai pieno srity" rodo pieno ūkio nusmukimą maždaug iki pusės. Jei 2,000—3,000 ha plote rasime 10 ar truputėlį daugiau karvučių — tai realiai iš to naudos beveik nulis. Galvijai blogai šeriami, nėra pakratų, nėra kiek reikiant trąšų, karvės braido daug kur iki pilvų mėšle, arkliai pavasarį klumpa vagoj (gyvulininkystės smukimą neseniai konstatavo taip pat Minist. Taryba ir partijos c. k-tas savo nutarime "Dėl priemonių karvių skaičiui kolūkiuose padidinti" ir iš viso gyvulininkystei pagerinti. E.). Jei nebūtų MTS, tai ir tais pačiais nebūtų galima toli gražu apdirbti dabartinių dirvų. Pagaliau ir greitosiomis iškeptų visokių žemės ūkio "mechanizatorių" bei "specialistų" daugelis yra tokie tik iš vardo. Žodžiu, smukę viskas. Sumažėjo ir kiaulių, ir arklių. Kaimuose "privati statyba" vyksta labai menkai, nes užsimuštinai negausi darbininkų. "Gyvenvietėse" statomi vieno ar dviejų butų standartinio tipo namukai. Pagal plentą ar vieškelį išvedama "centrinė gatvė", tokie namukai sugožiami vienas šalia kito — štai ir turite naujo tipo "kolektyvinę gyvenvietę". Namukus retas kas pats statosi, dažniausiai juos pastato kolūkis, kuris, įsileidęs kolchozininką, apdeda tuoj jį išsimokėtinai mokesčiais.

Lietuvoj "grupinė statyba" tik pradedama

Kol visi vienkiemiai bus "sugabenti" į tokias grupines gyvenvietes ir pakeistas ligšiolinis Lietuvos kaimo vaizdas — truks dar labai ilgai: tam reikia didelių lėšų. O su dabartine ekonomine padėtimi — lėšų šiam reikalui nėra iš kur kiek reikiant gauti, jei pvz. per metus statomo kolchozo tvartams vos teįstengiami padėti pamatai: vis, mat, amžinai ko nors trūksta — čia medžiagų, čia pinigų, čia ko nors kito.

Kieno blogiausia padėtis: kolchozininkų, darbininkų ar tarnautojų?

Į šį klausimą, — pastebi V. Mironas, kalbėdamas su E. bendradarbiu, — tiksliai atsakyti būtų sunku. Žiūrint, kokiu atžvilgiu. Imkime pvz. iš tarnautojų kad ir mokytojus. Jie apkraunami ne tik dideliu propagandiniu darbu, bet turi taip pat sudarinėti visokius pamokų planus ir reikalą gerai dalykiškai atlikti. Jei vaikai ko nemoka arba māža kas tesirašo į pionierius — už viską vis kaltas mokytojas. Todėl mokytojo padėtis šiuo atžvilgiu yra sunkesnė už fabriko darbininko ar kolchozininko, nors medžiagiškai jis atlyginamas geriau už anuos. Panašiai ir su kitais tarnautojais. Tokie reiškiniai verčia tarnautojus "plaukti su srove". Bet to paties apie darbininką visais atvejais negalima būtų pasakyti, nors jis taip pat turi "laviruoti" ir negali taip atvirai pareikšti savo nepasitenkinimo. Jis nori nenori turi dalyvauti mitinguose ar visokiose vaikštynėse. Kai ateina Kalėdos, Velykos, sekmadieniai arba kokie nors didieji atlaidai, tai miestuose darbininkams, įstaigų tarnautojams ar mokiniams sakoma: nors rytoj bus katalikų Velykos arba Kalėdos, bet žinok, kad pas mus — darbo diena. Kas nedirbs, tam įskaitomas "pravaikštas". Tat konkrečiai reiškia: toks darbo vengėjas gali būti atleistas iš darbo, nubaustas administraciniu būdu arba pinigine bauda, o ko gero — net pasodintas į kalėjimą. Tat priklauso žymiausia dalimi nuo viršininkų, kaip jie atsilieps apie tokį "pragulščiką". O kolūkininkai šiuo atžvilgiu iš visų "darbo vergų rūšių" sovietinėje sistemoje kol kas, jei taip galima pasakyti, "laisviausi žmonės": kai šventė — laukai tušti, jie eina sau į bažnyčią, neina dirbti sekmadieniais, švenčia Velykas, Kalėdas ir kitas didžiąsias šventes. Nesirodo savu noru nė į mitingus — nebent ten būtų sukviečiami kokia nors apgaule. Pvz. sausio mėn. minima Lenino mirties sukaktis. Tada kai kur didesnieji propagandininkai paskelbia, kad, girdi, visi kviečiami "perrinkti kolūkio pirmininko", o tuo reikalu pranešimą padarys atvykęs iš rajono atstovas. Tačiau tas "atstovas" vietoj kolūkio rinkimų kalba apie Lenino "nuopelnus" darbo žmonėms. Ką darys vargšai kolchozininkai — taip "savanoriškai susirinkę" turi klausytis. O paskum bolševikinė spauda rašo, kad tokiam ir tokiam Lenino mirties sukakties minėjime ten ir ten labai gausiai dalyvavo darbo valstiečiai ir kolektyvininkai. Jie tik tokiu būdu "patraukiami" į komunistų pusę.

Moralinį spaudimą daugiausia jaučia įvairių rūšių tarnautojai,

paskum fabrikų darbininkai, o kolūkininkai — šiuo atžvilgiu gal "laisviausi", užtat medžiaginiu atžvilgiu rezultatai priešingi. Tarnautojų vidurinis atlyginimas siekia nuo 600 iki 1,000 rublių. Gaunąs pvz. 600 rb. atlyginimo turi mokėti 12% mokesčių (6 pajamų ir 6 "bevaikių" mokesčių), pirkti "savanoriškai" paskolas, "savanoriškai" draustis etc. Žodžiu, visi iš jų stengiasi išspausti kiek galint didesnę sumą. Gaunantieji stambesnius atlyginimus įvairių mokesčių turi mokėti daugiau. Darbininkai nors nepatenkinti, bet per tiek laiko su savo padėtimi apsiprato. Daugiausia už visus nepatenkinti kolūkininkai. Ir savaime suprantama: iš buvusių savarankiškų žmonių dabar yra padaryti valstybės vergai. Visi labai gerai prisimena ankstesnius laikus ir gyvenimą Nepriklausomoj Lietuvoj.

Pranešimai apie "Lietuvos Tautinę Katalikų Bažnyčią" yra perdėti. Padėtis nėra tokia bloga, kaip kai kas galvoja. Lietuviai už savo tradicijas kovoja kiečiau, nei to tikėjosi okupantai. Ypač šiuo metu lietuviškas ir okupantams priešiškai yra nusiteikęs mūsų kaimas. (Elta)

Yra gėda nemokėti savo kalbos ir nepažinti savos literatūros! Norėdami daugiau susipažinti su senąja mūsų literatūra, neatidėliodami įsigykite prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istoriją". Knygos kaina: kietais viršeliais $3.00, minkštais $2.00.

Užsakymus adresuokite:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted Street,

Juozas Švaistas

PETRAS ŠIRVOKAS

Įdomiausioji nuotykių knyga, tinkanti seniems ir jauniems. Geriausioji dovana draugams. 228 puslapių. Išleido Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija. Kaina $2.00. Knygų pardavėjams nuolaida. Knygą galima gauti NAUJIENOSE. Pasiųsime paštu, kai čekis arba Money Orderis bus atsiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Illinois

Skaitykite "N-nas"

A † A

JADVYGA DIDIENĖ (CERLYTĖ)
859 No. Richmond St.

Mirė 1955 metų sausio mėn. 10 dieną, 5 val. po pietų, sulaukusi 70 metų amžiaus.

Gimusi Lietuvoje, Tilžėje.

Amerikoje išgyveno 5 metus.

Paliko nuliūdę: duktė Rūta Vasauskienė, žentas Aleksandras, anūkas Kęstutis ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas 1056 West Chicago Ave.

Ketvirtadienį, sausio 13 dieną, 12:30 val. po pietų, kūnas bus lydimas iš koplyčios į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią, 19th Place ir Halsted St., o po gedulingų pamaldų bus laidojama Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Visi a. a. Jadvygos Didienės giminės, draugai ir pažįstamieji nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Duktė, Žentas, Anūkas ir kiti Giminės.

Laidotuvių direkt. Michalik. HA 1-0936.

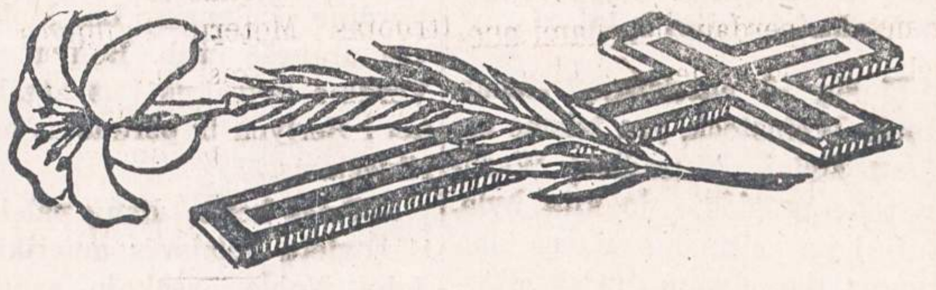

ALICE GRUSHAS (NORMANTAITĖ)
(pagal pirmą vyrą Eisinienė)
1319 So. 50th Ave., Cicero 50, Ill.

Mirė 1955 metų sausio mėn. 9 dieną, 9:25 valandą vakare, sulaukusi pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoje.

Amerikoje išgyveno 44 metus.

Paliko nuliūdę: mylimas vyras Juozas Grushas, duktė Joane Gribauskas, žentas Juozas, sūnus Raymond Eisin, marti Marijona; 6 anūkai; uošvienė Magdalena Gribauskienė, uošviai Barbora ir Juozas Daunis; pusbroliai ir pusseserės; kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas Antano Petkaus koplyčioje, 1410 So. 50th Ave., Cicero, Illinois.

Ketvirtadienį, sausio 13 dieną, 8:30 valandą ryto, kūnas bus lydimas iš koplyčios į Šv. Antano parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Alice Grushas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Vyras, Duktė, Sūnus, Marti, Žentas, Anūkai, Uošviai ir kiti Giminės.

Laidotuvių direkt. Antanas Petkus. Tel.: TOwnhall 3-2109.

PETRONELĖ VENSLAUSKAS (Winslow)
(pagal tėvus Križinauskaitė)
7155 S. Talman Ave. Namų tel.: HE 4-0369

Mirė 1955 metų sausio mėn. 8 dieną, 7 val. vakare. Gimusi Lietuvoje, Raseinių mieste.

Paliko nuliūdę: dvi dukterys: Anna Brazauskas, žentas William, Grace Kupshas, žentas Alexander; du sūnūs: Theodore, marti Patricia; Peter, marti Margaret ir marti Marcella; sesers vaikai: Bernice Milkeris su šeima, Esther Larson su šeima ir Charles Jocas su šeima ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Priklausė Šv. Onos Draugijai ir Šv. Kazimiero Seserų Rėmėjų 8 skyriui.

Kūnas pašarvotas 6845 So. Western Ave., koplyčioje.

Ketvirtadienį, sausio 13 dieną, 8:30 valandą ryte, kūnas bus lydimas iš koplyčios į Gimimo Panelės Švenčiausios parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Petronelės Venslauskas giminės, draugai ir pažįstamieji nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Dukterys, Sūnūs, Marčios, Žentai ir kiti Giminės.

Dėl informacijų šaukite: YArds 7-1138.

AL. PETKUS — F. STUPUR
Televizijų ir Radio Taisymas
EKSPERTŲ PATARNAVIMAS VISŲ IŠDIRBYSČIŲ
Šaukite: PR 6-2229
2500 West 69th Street

Roosevelt Furniture
Pavasarinis birželio mėn. matrasų $19.95 ir brangesnių.
IŠPARDAVIMAS
Galite įsigyti naujus matrasus ir springsus Slumberon, Englander, Pilo Rest ir kitų išdirbysčių. Atvykite į šią lietuvišką baldų krautuvę ir pasirinkite moderniškiausių baldų prieinamomis kainomis ir lengvomis sąlygomis.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

SHULMISTRAS & Co.
INSURANCE
REAL ESTATE
4004 S. ARCHER AVE.
CHICAGO 32, ILL.
LAfayette 3-6300
Property Management
Mortgage
ARCHER CURRENCY EXCHANGE
Checks Cashed
Money Orders

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Koplyčios
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJ ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
1605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VANCE
177 WODSIDE ROAD, Riverside, Ill. Tel.: RI 7-5345

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

Rockford, Ill.

Posėdžiavo bendruomenės valdyba

Pasitarus su pirmininke panele O. Daubaraite, buvo sušauktas liet. bendruomenės apylinkės valdybos posėdis, kuriame aptarti veiklos reikalai.

Vienas svarbiausių punktų buvo veiklos pagyvinimas. Taip pat svarstytas naujų narių verbavimo klausimas bei lietuvių bendruomenės vardo propagavimas. Prieita išvados, kad lietuvybės išlaikymas Amerikoje yra vienas pagrindinių lietuvių bendruomenės uždavinių, kuris turi rūpėti kiekvienam lietuviui.

P. Šernas pareiškė, kad į kitą susirinkimas atsives 20 naujų narių. Kiti taip pat panašius pasižadėjimus padarė. Nauju nariu įstojo Antanas Grybas.

Pianisto palikimas

Nutarta peržiūrėti palikimą pianisto Antano Jankausko, kuris mirė prieš keletą mėnesių. Šiuo metu tas palikimas, kuris susideda iš brangių pasaulinio masto muzikos kūrinių leidinių, bažnytinių giesmių, knygų ir kt., jau yra perkeltas į Lietuvių Klubą.

Pianistas A. Jankauskas muzikos mokslus ėjo Kaune. Jo mokytojas buvo kompozitorius Naujalis. Jankauskas visą savo gyvenimą buvo pašventęs muzikai, tad jo paliktas tos srities leidinių rinkinys yra didelis.

Rugiapiūtės pabaigtuvės

Rockfordo Liet. Kultūros Draugijos meno mėgėjų ratelio choras, čikagiečių padedamas, stato 1 veiksmo muzikinį kūrinį "Pabaigtuves", kurio libreto autorius yra J. Krūminas. Sausio 23 d., 3 val. p. p., mūsų scenoje suskambės dainos vakaro tyloje.

Pastatymui dekoracijas nupiešė p. Vaičaitis iš Chicagos, scenos apšvietimu rūpinasi p. Klevaitis taip pat iš Chicagos. Tautinius šokius ruošia J. Bubelis, režisūra ir muzikinę dalį tvarko A. Linevičius.

Tai bus pirmas muzikos dainų ir šokių pynės vakaras Rockforde. Kas neatsimena rugiapiūtės darbų Lietuvoje, kas neatsimena, kai karštai saulutei spiginant, vyrų eilė kerta rugius, o sukaitusios griebėjos jiems lipa ant kulnų? Kai vienoje vietoje pabaigiamas kirtimas, tada einama kaimynui į talką. Viską pabaigus, į namus parnešamas iš rugių nupintas vainikas ir prasideda pabaigtuvės. Tada stalai lūžta nuo sūrių, sviesto ir gėrimų, o kirtikai ir griebikės traukia linksmas dainas ir šoka.

Kas neatsimena garsiųjų "vengrų", kurie vasaros metu traukdavo per Lietuvos kaimus? Jie gydydavo gyvulius ir žmonėms atnešdavo vaistų. Kartais ir mešką atsivesdavo, kuri pašokdavo. Ir čigonai pasisukdavo Lietuvos kaime, rodydami visokias gudrybes.

Taigi, sausio 23 d. jūs galėsite pamatyti lietuviškas pabaigtuves scenoje. Ten netruks ir meškos, ten bus dainuojamos dainos, kurias išmokė motulė sukdama ratelį, kurias dainuodavo artojai ir kurioms pritardavo vieversis bei lakštingala. Visa tai atkurs mūsų gabieji menininkai sausio 23 d. Lietuvių Klubo salėje. —Žvalgas

Custer, Mich.

Iš lietuvių ūkininkų gyvenimo

Čia, kaip ir kitur, farmeriai tikisi iš 84 kongreso savo būklės pagerėjimo. Farmerių gyvenimas žymiai pasunkėjo, užėmus respublikonams valdžią. Prie respublikonų daug nukentėjo gyvulių farmos. Kai farmeriams buvo geri laikai prie demokratų valdžios, jie griebėsi ko daugiausia pienininkystės ir mėsinių gyvulių auginimo, ir jų tiek daug priaugino, kad užėmus respublikonams valdžią pasirodė, jog mėsos ir pieno produktų yra didelis perviršis šioje šalyje. Tokiu būdu ir kainos turėjo kristi. Išrodo, kad 84 kongresas mažai ką farmeriams pagelbės.

Žiūrint iš šono, lietuviai farmeriai geriau gyvena negu kitataučiai. Lietuviai iš prigimimo yra darbštūs žmonės ir todėl jiems geriau sekasi gyventi. Šioje apylinkėje neblogai gyvuoja dvi draugijos. Seniau gyvavo ir trečia draugija, Šv. Antano, bet narių skaičiui sumažėjus ji pakriko. Likusį turtą nariai išsidalijo po keletą dolerių.

Lietuviai farmeriai nyksta, daug išmirė, o kurie liko jau gerokai paseno ir dairosi, kada teks pasimatyti su Abraomu. Čia mirė keistas dailidė Adomas Wilis, aštuoniasdešimt dviejų metų amžiaus. Jo amate niekas jam negalėjo prilygti. Tai buvo tikras dailidė. Jis labai neapkentė moterų, bet ir su vyrais turėdavo ergelių. Jaunesnis būdamas buvo girtuoklis, bet į senatvę, kada nepajėgė gerti, pradėjo pinigus taupyti. Pastaruosius kelis metus gyveno iš valdžios pašalpos. Gyveno vienišu. Banke turėjo apie keturis šimtus dolerių. Tačiau daugelis jo pažįstamų žinojo, kad jis turi kolkas daugiau pinigų pas save. Pora lietuvių farmerių, pasikvietė šerifą ir, iškrėtę jo butą, rado skarmaluose šešis šimtus dolerių. Pas graborių jo kūnas išgulėjo septynias dienas, kol atsirado pinigų palaidojimui. Jis buvo laisvų pažiūrų ir palaidotas buvo laisvai. W. Pilypas pasakė gražią atsisveikinimo kalbą. Velionis, nors buvo pikčiurna, bet ne kerštingas ir už mažą atlyginimą atlikdavo gerą darbą.

Prieš kelias savaites čia užsimušė įvažiavusi į medį su traktorium M. Pazauskienė. Ji buvo nuvažiavus atlankyti savo vyro kapo. Pastarasis prieš metus buvo užmuštas darbe, o dabar ir jo žmona užsimušė. — Nors skurdžiai gyveno, bet turto liko apie 10 tūkstančių dolerių.

Mūsų vietos kun. klebonas B. F. Marčiulionis ir lietuviškų sūrių fabrikantas J. Andriulis prieš kelias savaites grįžo iš Europos. Aplankė Europos kraštus: Romą, Liurdą, Fatimą. Užtruko apie penkias savaites.

Apylinkės siuvėja Mikalina Gedraitienė savo amate gerai progresuoja. Darbo turi tiek, kad negali valioti apdirbti.

Iš Chicagos atsikraustė nauji gyventojai į Oak Hill Manistee, Mich., būtent K. ir E. Vertalkai. Jie yra Naujienų skaitytojai ir rėmėjai.

Šioje apylinkėje namai nėra brangūs. Kaipo pensininkams tai pigesnis ir pragyvenimas.

Dabar šioje apylinkėje gyvena keli tikri lietuviai: V. ir M. Martinaitis ir K. ir E. Vertalka. Čia yra dar ir puslietuvių, kurie yra vedę kitatautes. Tokiems lietuvių reikalai nerūpi ir jie vengia, kad kas lietuviškai neužkalbintų.

Žiemos metu farmerių darbas daugiausia susiejęs su gyvulių prižiūrėjimu. Atliekamą laiką myli skaityti Naujienas, Keleivį, Darbą ir kitus. —Ūkininkas

Detroit, Mich.

Lietuvių Studentų Santaros seminaras

Š. m. sausio mėn. 16 d., sekmadienį, 6 val. vak. buv. Lietuvių Salėje (pirmas aukštas) įvyks Lietuvių Studentų Santaros seminaro antra paskaita. Inž. Zenonas Rekašius, dabar lektoriaująs Wayne universitete, skaitys paskaitą apie modernios civilizacijos įtaka lietuviškam gyvenimui. Po paskaitos seks diskusijos.

Visi detroitiečiai, o ypač studentai, maloniai kviečaimi atsilankyti.

Philadelphia, Pa.

Mažiau šališkumo

P. Algirdas Goštautas "Naujienose", agituodamas išrinkti bendruomenės pirmininku Balį Raugą, perdaug jau jį išgyrė, pasakydamas: "mes kito į pirm. tinkamo kandidato neturime". Tokiais pasisakymais mes atstumiame ir daugiau esamų kandidatų, tinkamų būti išrinktais į pirmininkus.

Kitas pasisakymas: "šiais metais jis buvo visos kolonijos visuomenės ir kultūrinio judėjimo ašis", nevisai atitinka tikrenybei. Teisybė, kad jis mėgo reklamuotis, bet nieko naujo neįnešė į bendruomenės gyvenimą bei jos sucementavimą. Antra vertus, buvo valdyboje asmenų, kurie irgi parodė savo sugebėjimus. Kodėl p. A. Goštautas nieko nepaminėjo apie valdybos sekretorę p. O. Roznekienę, kuri tikrai parodė savo sugebėjimus būti sekretore ir vadovauti jaunimą — skautes. Kultūrinio judėjimo ašis tai buvo valdybos narys kultūriniams reikalams p. Vaškys.

Iš p. A. Goštauto straipsnio atrodo, kad tik pirm. B. Raugas vienas dirbo, o kiti visai nieko nedirbo.

Tiksliau būtų, jei agituojant būtų prisilaikoma objektyvumo ir nebūtų perdaug iškeliami nuopelnai vieno asmens, o kitų asmenų nuopelnai užmirštami, tas daugiau patarnautų bendruomenės labui ir agitacijos rezultatai būtų efektingesni.

—Jonas Klapatauskas

Cleveland, Ohio

Metinis Bendruomenės susirinkimas

Metinis apylinkės susirinkimas šaukiamas sausio 23 d. 11 val. lietuvių salėje. Darbų tvarka: 1) atidarymas ir mirusiųjų apylinkės narių pagerbimas, 2) prezidiumo rinkimas, 3) rinkimų komisijos papildymas, 4) pranešimai: a) valdybos, b) skyrių ir komisijų, c) kontrolės komisijos, 5) paklausimai ir diskusijos dėl pranešimų, 6) naujos valdybos, kontrolės komisijos ir kitų organų rinkimai, 7) rinkimų komisijos JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimams sudarymas, 8) einamieji reikalai, 9) susirinkimo uždarymas.

Kiekvienas apylinkės lietuvis prašomas: 1) dalyvauti metiniame susirinkime, 2) aktyviai svarstyti ir spręsti apylinkės reikalus, 3) atlikti rinkimų pareigą — sutikti kandidatuoti ir balsuoti už pasirinktus kandidatus. Kandidatus gali raštu pasiūlyti rinkimų komisija, kiekvienas renkamojo amžiaus lietuvis, apylinkės ribose veikiančios lietuvių organizacijos (siūlymai su kandidatų sutikimu rinkimų komisijai gali būti įteikti iš anksto arba susirinkime prezidiumo skelbiamu laiku).

Patikrinti Bendruomenės atsiskaitymai

Apylinkės kontrolės komisijos nariai Edv. Karnėnas — pirm., V. Kasakaitis — sekr. ir Fel. Baranauskas sausio 8 d. tikrino bendruomenės apylinkės piniginius atsiskaitymus. Iki sausio 8 d. apylinkė pajamų turėjo $4,509.88, išlaidų — $2,824.55, kasoj rasta $1,685.33. Komisija vargo mokykloms remti pajamų turėjo $407.00, išlaidų — $293, kasoj rasta $114.00.

Parengimų kalendoriuj įregistruota

Bendruomenės apylinkės parengimų kalendoriuj yra įregistruotas Moterų Sąjungos 36 kuopos vakaras, kuris įvyks balandžio 17 d. lietuvių salėj 25 metų jubilėjui paminėti. **LB inf.**

Konsulato ieškojimai

Blažienė-Dauderytė, gyvenusių Subačiuje, Panevėžio aps., Petro Dauderio, gyvenusio Kupiškio mieste, sesuo.

Kalikauskaitė - Urbonienė, Ona (Anna Urbon), gyvenusi Chicagoje.

Vladička, Pranas, kilęs iš Kaltinėnų. Prieš karą gyvenęs Chicagoje.

Ieškomieji ar jų adresus žinantieji prašomi atsiliepti: **Lietuvos Konsulatas,** 6147 S. Artesian Ave., Chicago 29, Ill., Telefonas — REpublic 7-8334.

Skaitykite "N-nas"

10 PATARIMU

1. NEPRALEISK visų uždirbtų pinigų.
2. ATSKIRK tam tikrą dalį padėti į Taupomąją Sąskaitą.
3. NESLĖPK pinigų namuose nuo žmonos.
4. PRIE PIRMOS PROGOS ATIDARYK pas mus Taupomąją Sąskaitą.
5. NELAUK, kol daug sutaupysi. Mes priimame ir mažomis sumomis.
6. NEIEŠKOK didelų nuošimčių ar bonų, nes gali apsivilti.
7. DĖK savo santaupas į apdraustas Taupymo ir Skolinimo Bendroves.
8. PASIRINK LIETUVIŠKĄ TAUPYMO bendrovę, kuri tau geriausia patinka.
9. NEKREIPK daug dėmesio į pagyrų puodus.
10. VISUOMET ATMINK

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED UP TO $10,000

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas: HAymarket 1-2028

Atdara nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Ketvirtadieniais atdara iki 8 val. vakaro. Automobilistams tuščias lotas šalimais.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Narys

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.

Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.00.

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS

DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI

* * *

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel. VICTORY 2-1272

STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

BUDRIKO PRIEŠINVENTORINIS METINIS IŠPARDAVIMAS

Ant žaislų, lempų, kėdžių, parlor setų, radio aparatų, jewelry, laikrodėlių, deimantų, šaldytuvų, skalbiamų ir prosinamų mašinų, dulkių valytuvų, įvairių namams baldų.

SUTAUPO IKI 60 PROCENTŲ

Lempos ant stalo po	$1.95 ir aukščiau
Didelės mieros karpetai po	$1.00 ir aukščiau
9 x 12 karpetai po	$20.00 ir aukščiau
Minkštos kėdės po	$19.00 ir aukščiau
2 šmotų parlor setai po	$98.00 ir aukščiau
3 šmotų miegamo kambario setai po	$98.00 ir aukščiau

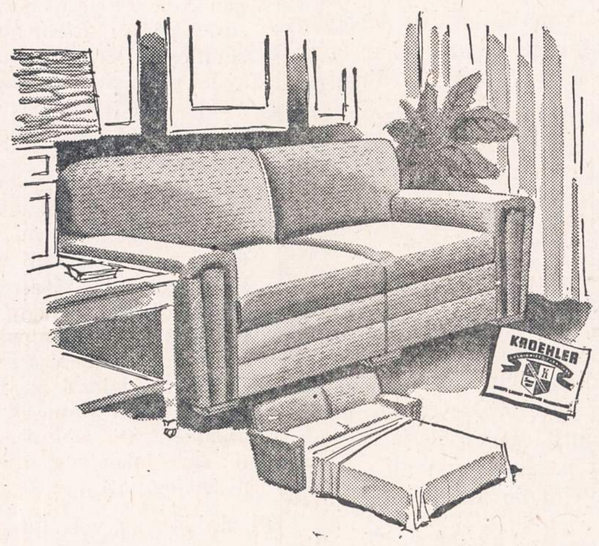

Frigidaire ar General Electric šaldytuvai po	$144.00 ir aukš.
Frizeriai, šaldytuvai po	$98.00

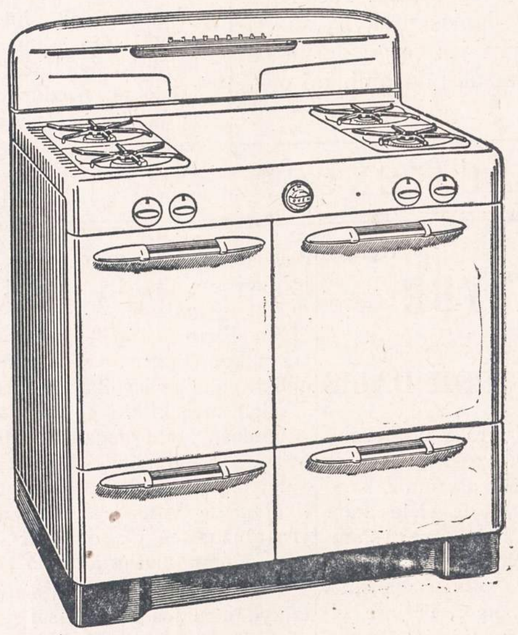

Maytag ar Gen. Electric skalbiamos mašinos,	$89.00 ir aukš.
Hoover Tank dulkių valytuvai po	$48.00
Rašomos mašinėlės po	$39.00 ir aukščiau
Siuvamos mašinos po	$49.00 ir aukščiau
5 šmotų valgomo kambario staleliai ir kėdės	$39.00
Geriausi Gas Range pečiai po	$99.00
Springsiniai matracai po	$19.00
Mažos radijos po	$14.00
Elektrikiniai phonografai po	$18.00
Elektrikiniai blanketai po	$17.00
Vilnoniai blanketai, didelės mieros, po	$5.95
Didelės mieros vilnų kaldros po	$5.95

LENGVI IŠMOKĖJIMAI.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 South Halsted Street

Telefonas: CAlumet 5-7237

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU

(MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituanica Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

TV APARATAI

RADIJO SU FM

Hi Fi FONOGRAFAI

GERIAUSIOS KOKYBĖS!

PRIEINAMA KAINA

DAINA TELEVISION

sales-service

3130 SO. HALSTED — DA 6-6887

PIGIAI IR SAUGIAI

PERKRAUSTAU BALDUS

VIETOJE IR IŠ TOLIAU

K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas

6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.

Tel. GRovehill 6-7096

DR. CHAS. M. LIESTENFELTZ

CHIROPRACTIC PHYSICIAN

618 Broadway

GARY, INDIANA

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS

iš arti ir toli

NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.

Pigus, sąžiningas patarnavimas

Šaukite:

R. ŠERĖNAS

4546 SO. WOOD STREET

Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

PALMIŠKOS UOGOS

Palmiškos Džiovintos Uogos yra geros dėl tų, kurie turi užsisenėjusius šalčius galvoje, erzinančius skaudėjimus kvėpavimo kanaluose, kaip tai nosyje, ausyse ar gerklėje. Palmiškos Uogos yra labai maistingos ir turėtų būti geros dėl tų, kurie turi silpnus ir neveiklius lytiškus Organus. Ir tos Uogos yra viso kūno stiprintojos ir pagerintojos. Svaras Uogų yra $2.00, bet jeigu norite per COD, tai $2.25.

ALEXANDER'S CO.

414 BROADWAY

South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.

1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel.: HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST.

Chicago 29, Illinois

Wake Up! Look Up! Sign Up!

Join the

GROUND OBSERVER CORPS

CALL CIVIL DEFENSE

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	$9.00
Pusei metų	$5.00
Trims mėnesiams	$2.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	$5.50
Tmis mėnesiams	$3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Skerdynė Vorkutoje

Tik ką išleistas iš Sovietų Sąjungos amerikietis John Noble sako, kad prievartos darbo stovykloje Vorkuta, šiaurrytinėje Rusijoje, 1953 metų liepos mėnesį bolševikai nušovė 110 kalinių ir kitus 500 sužeidė, malšindami kalinių maištą. Vėliau buvo sušaudyti dar 50 ar 60 kalinių.

Tuo metu jau buvo kalėjime buv. sovietų žvalgybos viršininkas Lavrenti Berija (kurį Malenkovas vėliau nugalabijo). Noble mano, kad maištą Vorkutos stovykloje sukurstė Berijos šalininkai, norėdami sukelti žmones prieš Malenkovą ir jį nuversti.

Amerikietis John Noble buvo tada Vorkutoje.

Jį ir jo tėvą rusai suėmė be jokio pagrindo Dresdene, Vokietijoje, 1945 m. Jo tėvą bolševikai, išlaikę 7 metus, paleido, bet sūnus buvo išvežtas į Rusiją. Be teismo jisai buvo pasmerktas 15 metų privalomo darbo stovykloje ir nugabentas į Vorkutą. Jisai ir šiandien nežino, už ką jam teko kentėti 9½ metų nelaisvėje.

Vorkutos stovykloje, sako Noble, yra pusė milijono kalinių. Gyvenimo sąlygos pasibaisėtinos. Temperatūra žiemą nukrinta iki 40 laipsnių žemiau nulio ir vieną kartą buvę net 72 laipsniai žemiau nulio.

Toje pačioje stovykloje Noble matė du kitu Amerikos piliečiu: kareivį William C. Marchuk, kurį dabar bolševikai taip pat paleido, ir kareivį William Verdine.

Vorkutos stovyklos kaliniai dirba anglių kasyklose ir gauna du kartu per dieną sriubos ir kai kada truputį žuvies. Sąlygos šiek tiek pagerėjo, nes valdžia bando numaldinti vergus, kurie visą laiką nerimsta. Daug blogiau esą darbo stovyklose rytinėje Vokietijoje, kur vokiečiai kaliniai tiesiog marinami badu.

— o —

Apie maištą Vorkutoje jau buvo pernai rašyta "Naujienose", pasiremiant žiniomis, kurias suteikė rusų socialdemokratų žurnalui dvi moters, buvusios toje stovykloje: viena Prancūzijos pilietė, antra vokietė, iš to paties Dresdeno miesto, kur buvo suimti John Noble ir jo tėvas.

Noble patvirtina tų moterų pasakojimus: apie darbo ir gyvenimo sąlygas Vorkutoje, apie kalinių maištą ir kruviną jo numalšinimą.

500,000 vergų vien tik Vorkutoje. O kiek panašių stovyklų yra visoje Sovietų Sąjungoje!

Tokį "socializmą" davė Kremliaus tironai rusams ir kitoms pavergtoms tautoms. Vesdamos prekybą su Sovietų Sąjunga, Vakarų šalys perka jos vergų darbu pagamintas prekes. Amerikos organizuoti darbininkai prieš tai protestuoja!

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Kaip A. Voldemaras parsidavė bolševikams

APŽVALGA

Augustinas Voldemaras, kuris bandė nuversti Antaną Smetoną ir buvo dėl to ištremtas į užsienį, atpyškėjo 1940 m. birželio mėn. į Lietuvą, kai tik sovietų Raudonoji armija Lietuvą okupavo. Spėjama, kad jisai skubėjo į Kauną, norėdamas atsisėsti į Smetonos sostą, pasprukusio per "žaliąją sieną" į Vokietiją. Voldemaras, matyt, tikėjosi galėsiąs susitarti su "draugu" Stalinu ir valdyti Lietuvą, kaip Maskvos satrapas.

Apie šitą keistą jo žygį rašo "A. Lietuvyje" J. Bertašius, atsimindamas, ką jam pasakojo 1941 m. velionis V. Krėvė-Mickevičius, kuris pirmosios bolševikų okupacijos pradžioje buvo "liaudies vyriausybės" premjeras ir užsienio reikalų ministeris (o tikrieji "bosai" buvo sov. pasiuntinys Pozdniakov ir specialiai atsiųstas iš Maskvos "tvarkytojas" Dekanozov).

Krėvė pasakojo Bertašiui taip:

"Vieną dieną Sovietų pasiuntinys Lietuvai Pozdniakovas skambinęs prof. Krėvei ir klausęs, ar jam esą žinoma, kad prof. Voldemaras yra išvažiavęs iš Paryžiaus Lietuvos link. Pozdniakovas dar ta proga pasakęs: 'Vy jevo predupredite, čtoby on etovo nie dielal (Tamsta jį įspėk, kad jis to nedarytų)'. Prof. Krėvė paaiškinęs, kad jis pavedęs susisiekti su Lietuvos pasiuntinybe Berlyne ir paprašyti pravažiuojantį prof. Voldemarą įspėti, nes buvo tikėtasi, kad jis į pasiuntinybę užsuks.

"Prof. V. Krėvė, norėdamas tą reikalą patikslinti, buvo užklausęs buvusį Lietuvos pasiuntinį Berlyne p. K. Škirpą, kuris atsakęs, kad prof. Voldemaras išvažiavęs iš Paryžiaus dar boševikams Lietuvos neokupavus ir kad jis pravažiuojantį prof. Voldemarą bandęs nuo to žygio atkalbėti (atkalbinti), bet tik savo iniciatyva, o ne Ministerijos pavestas.

Pozdniakovas vėl skambino

"Prof. A. Voldemarui išvažiavus iš Berlyno, Pozdniakovas vėl skambinęs prof. Krėvei, informuodamas jį apie tolimesnę kelionę ir prašydamas: 'Vy jevo ješčio raz predupredite' (Jūs jį dar kartą įspėkite). Prof. Voldemaras Virbalio stoty buvęs dar kartą įspėtas ir siūlyta grįžti atgal. Prof. A. Voldemaras, nepaklausęs visų įspėjimų, sėdo į traukinį. Traukiniui esant pakely, Pozdniakovas dar kartą paskambinęs prof. Krėvei, pareikšdamas: 'Vsio taki prof. Voldemaras jedet v Kovno, dielat niečevo. Kompromityrovatsia pered rabočim klassom my nie možem.' (Vis dėlto prof. Voldemaras važiuoja Kaunan, nėra išeities. Kompromituotis prieš darbo klasę mes negalime.)

"Toliau prof. Krėvė pasakojo, kaip NKVD valdininkai prof. Voldemarą pasitiko Kauno stoty, jį sulaikė, paėmė iš jo visą turėtą bagažą, dokumentus ir turėtą su savim svetimą valiutą. Prof. Voldemaras buvęs patalpintas Saugumo Departamento rūmų rūsyje. Tenai prof. Voldemarui buvę pasiūlyta grįžti atgal užsienin. Jis atsisakęs. Siūlyta persikelti Rygon, nesirodant viešam gyvenime. Jis taip pat atsisakęs. Tuomet prof. Voldemaras buvęs išvežtas Rusijon. Išvežant, prof. Voldemarui buvęs grąžintas iš jo atimtas bagažas, dokumentai irs vetimoji valiuta. NKVD pareigūnas, grąžindamas svetimąją valiutą, išsitaręs: 'Vy jejo nie izraschoduite, ona ješčio vam prigoditsia.' (Jūs jos neišleiskite, ji jums dar bus reikalinga). Netrukus po to, prof. Voldemaro žmona savo noru irgi išvažiavo Rusijon".

Kur paskui dingo Voldemaras, nežinia. Buv. žemės ūkio komisaras Lietuvoje M. Mickis pasakojo, matęs Voldemarą Jaltoje, kuris prie jo priėjęs ir spėjęs pasakyti tik vieną sakinį, būtent: "daryti įtaką Lietuvos komisarų taryboje, kad jam būtų leista grįžti Lietuvon"; bet Voldemarą tuojau pačiupęs už rankos jo palydovas ir nusivedęs toliau, "drausdamas jam kalbėti".

Dingo be pėdsako

Vokiečių belaisviai, grįžusieji iš sovietų koncentracijos stovyklų, sakosi niekur jo nematę ir apie jį negirdėję.

Kiti pasakoja, kad 1941 m. (dar prieš rusų-vokiečių karą) Voldemaro giminaitis Kaune gavęs iš Kaukazo du jo rašytu atviruku, kuriuose jisai prašęs pasiųsti jam jo paskolintas įvairiems asmenims knygas. Sovietų valdžia liepusi Voldemarui parašyti istorinį veikalą apie Stenką Raziną, XVII amž. "kazokų sukilėlį" (Stenka Razin buvo ne sukilėlis, o Pavolgės plėšikas, "svieto lygintojas"; kazokų sukilimo vadas buvo Emeljan Pugačiov, carienės Katrės II valdymo laikais, XVIII šimtmetyje. Razinui ir Pugačiovui bolševikai buvo pastatę paminklus, kaip "revoliucijos pirmatakams"!)

Atrodo, kad Krėvės pasakojime (ar Bertašiaus rašte) yra vienas netikslumas apie Voldemarą. Kiek žinoma, Voldemaras 1940 m. buvo jau persikėlęs iš Prancūzijos į Italiją, kur gyventi buvo pigiau; ir, be to, jisai norėjęs būti arčiau Vatikano bibliotekos, nes jisai sumanė parašyti Jėzaus biografiją (!). Šitam savo veikalui jisai stengęsis gauti net ir Lietuvos episkopato aprobatą.

Reikia tačiau stebėtis, kaip žioplai jisai kišo savo sprandą į Stalino kilpą!

Anksčiau Voldemaras lenkėsi prieš Hitlerio "galybę" ir barė Smetonos valdžią, kai ji Klaipėdoje ėmė už pakarpos nacius.

Jisai turėjo didelių gabumų, bet dar didesnę ambiciją, o politikoje buvo naivus, kaip kūdikis.

Laiškas Redakcijai

Didžiai gerbiamas Redaktoriau!

Neatsišsakykite savo laikraštyje išspausdinti tą mano laiškelį.

Sąryšyje su įžengimu į aštuntąjį mano amžiaus dešimtį gavau daugybę, net iš keturių kontinentų, įvairių sveikinimų ir linkėjimų.

Tegul visi rašiusieji man atleidžia tai, kad negalėjau jiems visiems asmeniškai savo padėką pasiųsti, nes visi tie sveikinimai pataikė kaip tik į tą laiką, kada man čia tekdavo išgyventi tokias kiaulystes ir šunybes, su kokiomis man niekados netekdavo susidurti per visą mano ilgą gyvenimą, tai ir rašydamas tiems visiems prieteliams, nenorėjau jiems nuotaikos gadinti.

Tai dabar vien per laikraštį Jiems savo nuoširdžią padėką pareiškiu ir kartu pažadu, kad dabar, ištrūkęs iš svetimu krauju ir prakaitu bemintančio vanago nagų, stengsiuos ir toliau, ta pačia linkme kaip ir seniau, mokėti mano kenčiančiai tautai mano gyvenimo skolas, ypač atsimindamas seną žemaitišką patarlę — nors ir .... bet nepasidousiu, kol dar mano senos kojos mane neš.

Su pagarba Jūsų dėkingas
Vaclovas Biržiška

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Aukok jiems!

1954 metų dovana — 1955 m.

K. T. Dubysa

Londono susitarimų patvirtinimas Prancūzijos parlamente pareikalavo sunkios kovos, blaškymosi, laviravimo ir kombinacijų. Kad jaučiamas spaudimas iš rytų ir vakarų — nepaslaptis. Maskva visas viltis buvo sudėjusi į Prancūzijos parlamentą, raminantis, kad jis su Londono sutartimis pasielgs kaip su EDC (Europos Gynybos Bendruomene). Vakariečiai nenorėjo leisti nuskinti sunkiai užaugintus vaisius, sudaryti Kremliui linksmų Kalėdų švenčių nuotaiką ir dovanų pridėti VEU (Vakarų Europos Uniją). Šioji priežastis per Kalėdas visų dėmesį nukreipė į Paryžių, kuriame kunkuliavo politinė, diplomatinė, partinė ir paskirų partijų šulų ambicijų tarpusavė kova. Min. pirm. Mendes-France vedė sunkią kovą, kurią laimėjo maža dauguma. Buvo momentų, kurie vakariečiams kėlė susirūpinimą, Maskvai džaugsmą. Grumtynės ėjo ne dėl V. Vokietijos apginklavimo, bet tarp laisvės ir vergijos, nors parlamento debatuose partijų vadai tą mažiausiai akcentavo, pirmoje eilėje baugindami ginkluotos Vokietijos baubu. Džiugu, kad nevisi atstovai patikėjo savo vadų bauginančiais žodžiais, bet į reikalą žiūrėjo daug blaiviau, klausė savo sąžinės ir elgėsi taip, kaip reali padėtis reikalavo. Po dešimties metų Prancūzijos priešas Vokietija atgavo savo suverenumą-laisvę, sutartimis pasižadėjo nepakartoti senųjų klaidų, kaip laisvas kraštas jungtis ginti Europos civilizaciją nuo rytų mongoliškos kilmės ordų.

Paryžiaus dovana Kremliui — antausis

Vakariečiai 1954 metus baigė dideliu — pasaulinės reikšmės laimėjimu. Kremlius 1955 metų tokios dovanos iš Paryžiaus nelaukė. Molotovo dėtos desperatinės pastangos liko bevaisės. Šį kartą Kremlius gavo tokią dovaną, kokios yra vertas ir užsitarnavęs. Liberalas Mendes-France atidavė Molotovui "skolą" su tuo pačiu antausiu, kokį gavo iš pastarojo Genevos konferencijos metu. Nors grąžinta skola yra tik 27 balsų persvara, bet ji pakankama. Laisvasis pasaulis reiškia pasitenkinimą ir tuo, kas pasisekė premjerui atsiekti.

Vyriausybių vadai patenkinti.

Amerikos prezidentas Eisenhoweris pareiškė, kad Prancūzijos parlamento nutarimas, patvirtinąs Vokietijos apginklavimą, vertas ne vien JAV, bet viso laisvojo pasaulio dėkingumo. V. Vokietijos kancleris Dr. K. Adenauer pasveikino prancūzų parlamentą už susitarimų patvirtinimą, kaip "žingsnį pirmyn į kitų susitarimų įgyvendinimą". Londono užsienių reikalų ministerijos atstovas pareiškė Churchill ir Edeno vardu, nes "jo vadai lengviau atsidūsę išgirdę žinią apie Paryžiaus kovos baigimą laisvės pergale. Vakarų pasaulis galįs ramiau žiūrėti į ateitį". Kanados užs. r. ministeris Lester Pearson buvo atvykęs į Chicagą ir čia pareiškė: "Dabar mes galime pradėti dirbti dėl Europos vienybės". Panašiai atsiliepė Europos ir Amerikos rimtoji spauda, kuri mato didelį laimėjimą vakariečių ir laisvojo pasaulio.

Maskva sušuko: taika pavojuje.

Nuo visų kitų atsiliepimų neatsiliko ir Maskva. Jos pareiškimai yra priešingi. Esą po Prancūzijos parlamento Londono susitarimų patvirtinimo žymiai padidėjo pasaulio taikos pavojai. Savo pareikštus anksčiau tvirtinimus, kad ji nutrauks su Prancūzija ir Anglija pasirašytas po 2 karo savitarpinės pagalbos sutartis, atrodo, vykdys ir tesės. Kokie tolimesni bus daromi žygiai, šiuo tarpu nepramatoma, bet šis vakariečių "žygis" nebus pamirštas, nes komunizmas gavo per daug skaudų smūgį, jog jį galėtų pernešti "neatsilyginus" savo pralaimėjimo atitaisymo kur nors kitur.

Laisvė artėja prie Lietuvos sienų.

Dabar jau aišku, kad Vokietija turės būti suvienyta. Kokiomis priemonėmis taikos ar kitaip, tas bus padaryta — netolimos ateities reikalas. Mums svarbu, kad šis reikalas ilgai užsitęsti negalės. Bus derybos, laisvi rinkimai išspręs visos Vokietijos suvienijimo reikalą, ar kiti būdai atliks vienijimo darbą. Vienas dalykas mums jau dabar turėtų rūpėti, tai išnaudojimas visų galių, paskyrimas visų priemonių išnaudoti toji padėtis, kada laisvė keliaus prie mūsų tėvynė sienų. Jau dabar mes turime pradėti ruoštis tam momentui, ruoštis rimtai, vieningai, sutelktinėmis visų jėgomis, bet nepakartoti Bonos įvykių, kurių pasekmės perdaug gerai žinomos, nemalonios, žalingos. Su naujaisiais metais pradėkime visus darbus vieningai, užmirškime kas buvo, kas kaip elgėsi; ieškokime kelių vedančių į besąlyginį vieningumą, susiklausymą; venkime mūsų vienybę ardančių veiksmų, darbų, žodžių ir raštų. Nepastokime laisvei kelio prie gimtųjų laukų.

ALGIRDAS MARGERIS (Tęsinys)

SAULĖS RŪSTYBĖ

(Ištraukos iš spausdinamo "Saulės Rūstybės" romano)

ANTROJI DALIS

XIV.

— Pabučiuok mane dar kartą, — prašė ji, "paskutinį kartą" jau nebesakydama, tik vos beištardama "aš noriu gyventi". Ir apsipylė visa ašaromis, tarsi bandydama išsakyti visas savo širdies ir sielos kančias tik vienomis ašaromis. Bet ne. Ji jas išsakė stambiu raštu ir vaizdais savo veide. Nes kai aš pasilenkiau prie jos veido, jos akys buvo pilnos skausmo, liūdesio, nevilties ir gyvenimo pabaigos, ir jose visai nebesišypsojo jaunystės saulė ir laimės dangus, kaip pirma dažnai būdavo. Jos skruostuose vaikščiojo mirtis — vaikščiojo drąsiai, įžūliai, bandydama mane pritrenkti, nuo jos atstumti, numušti. Aš laikiausi, nepasidaviau. Aš bučiavau jos kaktą, akis, skruostus ir lūpas. Ji mėgino šypsotis ir atrodyti patenkinta, bet siausdama nugalėtojo didybe jos liga nebeleido jai naudotis šiomis labai gražiomis ir brangiomis žmogaus gyvenimo dovanomis — širdies džiaugsmo blykstelėjimais jos veide. Jos kakta, skruostai ir lūpos buvo šaltos, lipnios — mirties prakaito išpiltos. Vos beišsilaikiau vietoje, taip baisiai menka jos sveikata man atrodė. Gailesys suspaudė man krūtinę, graudingumas užtraukė gerklę, ir jei dabar ji būtų mane ko nors paklausus, tai vargu ar būčiau ištesėjęs atsakyti.

Operacija buvo padaryta greitai ir gerai. Pavykusi, kaip dažnai pasakoma. Labai sumanus ir gabus chirurgas turėjo nepaprastą pirštų lankstumą ir daugelio metų įgudimą žmones pjaustyti ir lopyti, ir jis dirbo prie operavimo stalo — žaidė žmogaus krauju ir gyvybe — tarsi geriausiai padaryta ir tiksliausiai nustatyta mašina.

Nuvežėme ligonę į lovą. Iš visų gydytojų, kuriuos turėjau konsiliumui, nė vienas neturėjo daug vilties, kad ji galėtų pasveikti. Bet aš kitaip galvojau — bent verčiau save kitaip galvoti. Aš dabar gyvenau tokias valandas, kada deganti širdis bando nugalėti šaltą protą. Tai būna labai griežta kova svajingos vilties su patyrimų tikrove, su faktų atkaklumu. Bet aš visada tikėjau, jog viltis yra galingesnė už neviltį, jog meilė yra amžinesnė už mirtį. Ir klausiau save: "Kas galėtų iš manęs atimti mano augintinę?"

Taip aš save raminau, sėdėdamas prie jos lovos ir laikydamas jos ranką: šaltą, drėgną, lipnią. Mirties prakaitas ją visą pylė. Pulsas buvo labai silpnas, greitas, temperatūra žemiau normos.

Pagaliau atmerkė akis. Galvos nepajudino, tik žiūrėjo į lubas, rodos, kaip tą sekmadienį į padangę, kada leidosi saulė ir istorijos paminklais išrašė vakarinį dangaus skliautą, kur mudu matėme piramides, upes ir Babelio bokštą, dabar padarytą iš vandens garų, o tada iš plytų, tik vėliau paverstą į žmogaus fantazijos sapnus. Tada ji buvo sveika, linksma ir gyvenimu patenkinta. Ir gyvenimas buvo ja patenkintas, nes išskirti ją iš savo tarpo visai nenorėjo. Ak, audra norėjo. Bet audra nėra gyvenimas, ir ji norėjo sunaikinti mudu abudu, o drauge mirti visada lengviau ir romantingiau, ypač upėj, kuri nešė mudu savo amžinos jaunystės rankose.

Aš tylėjau. Pamatęs atvertas jos akis, bandžiau pradžiugti. Bet nujautimai statė mirties vaizdus prieš akis, siuntė žiaurius žodžius į ausis: "Ji krinta — tikrai krinta į mirties bedugnę. Jos gyvybės šiluma ir gyvenimo šviesa baigiasi. Rytoj jau nebetekės saulė dėl jos. Šiandien yra paskutinė jos šiandien. Tai kas kad ji tokia jauna ir kad dar daug, labai daug dėl jos turėtų būti tų šiandien. Čia kalba mirtis. Aš. O aš gyvenimo nelaikau dienomis, tik pradžia ir pabaiga. Kas vyksta tarp pradžios ir pabaigos, man visai negalvoj. Tai paties žmogaus rūpesčiai. Ir tu, žmogau, manęs nesustabdysi, kaip rasa kad nesustabdo gėlių žiedų kritimo. Tu geriau nesisielok, o šaltai pagalvok, kad ne tau ji skirta. Juk matai, kad ji yra grožybių grožybė, gėlių gėlė, žvaigždžių žvaigždė. Ha ha ha! Įsigeidė žmogus visų grožybių karalaitės. Ha ha ha", kvatojosi galingoji, žiaurioji mirtis.

— Šiandie yra paskutinė jos šiandie! — sušukau.

Ligonė atitraukė savo akis nuo lubų ir įstatė į mane. Sakyti ji nieko nesakė.

— Ar geriau? Ar nebeskauda taip labai? — klausiau ir, kiek begalėdamas, dėjausi ramiu ir viltingu, kad ji greitai pasveiksianti po operacijos.

Ji tylėjo. Aš laukiau, ilgai laukiau jos prakalbančios, bet ji vis tylėjo, tarsi uždaryta knyga, surakinta širdis, giliai įšalusi žemė.

Pagaliau ji tarė:

— Aš matau tik duris.

— Tai durys, kurios veda į sveikatą, vaikeli, į sveikatą, — spaudžiau šaltą jos ranką prie savo lūpų.

— Ne, dėduk, ne. Jos veda mane iš gyvenimo. Jos tokios tamsios, juodos.

— Vaikeli, tu matai mūsų namų duris. Operacija pavyko puikiai, puikiai! — sakiau su visa vilties stiprybe, visai nepaisydamas apgaulingų tos vilties šešėlių, kurie supo mano veidą ir temdė akis. — Tu greitai pasveiksi, su manim drauge namo parvažiuosi. Ir kiek džiaugsmo bus mudviejų namams, kai jie pamatys mudu vėl drauge kalbančius, juokaujančius ir gyvenimu besidžiaugiančius. Džiaugsis mudviejų kambariai, džiaugsis knygos, o daugiausia tai tavo tėvelių atvaizdai sienoje ir ant komodos. Taip, vaikeli, tu matai mūsų namo duris, gyvenimo duris, meilės ir laimės duris.

Ligonė norėjo tikėti ir pradžiugti ir nors mažais šypsneliais savo veide sušvitėti, bet nei jos burnos kertelės, nei lūpos, nei skruostai, nei pagaliau akys susidėjo į šypsenos sutartinę — tą gyviausią ir žaviausią žmogaus širdies-sielos meną.

— Gyventi, — ilgai tylėjusi tarė kiek stiprėliau.

— Noras gyventi yra geriausias vaistas nuo visokių ligų. Jis nugali jas, tarsi saulė ledų kalnus, tarsi ąžuolas audras. Ir tik nešykštėk sau to vaisto, tai gyvenimas nepaleis tavęs ir neatidūos ... — susilaikiau nuo žodžio "mirčiai".

— Aš noriu gyventi, drauge su tavim gyventi ... Bet ką aš galiu daryt, kad visi mano nujautimai virto gyvenimo pabaiga? — klausė ji, vis daugiau ir daugiau po operacijos atsigaivindama ir aiškiau kalbėdama.

— Vaikeli brangusis, tavo gyvenimo pabaiga labai toli — anoj pusėj marių, anoj pusėj saulės, anoj pusėj žvaigždžių. Taip toli. Tu piršiesi mirčiai, tu baisiai užgauni jaunystę, kuri jokios gyvenimo pabaigos nepripažįsta. Ne! — užsidegiau gyvenimo liepsnomis. — Tu nejauti gyvenimo pabaigos. Ne! Tu jauti tik labai aštrią kovą prieš ligą, kuri tave užpuolė, kankina ir nepaleidžia. Bet tu iš jos ištrūksi, ją nugalėsi. Tu jauna. Tu kovai tinkama, tinkamiausia. O juk žinai, kad visas šitas gyvenimas yra tik kova: tik konfliktų konfliktai, tik kompromisų kompromisai, tik laimėjimai ir pralaimėjimai. Bet nereikia jokių kompromisų daryti su ligomis. Ne! Reikia prieš jas kovoti iki paskutinių jėgos kibirkštėlių. Ir tu kovoji, ir tu nugalėsi, ir tu išeisi laimėtoja.

Niūrūs mūsų gyvenimo reiškiniai

LAISVOJI TRIBŪNA

Tęsinys))

Bet kiti, anų sacharinščikų, lašinių skutėjų bei kitų panašių kombinatorių palikonys, savo savotišką sąžinę miklindami, negi nurims šį iškilų vyrą savaip neįvertinę... Na, žinoma, ir "įvertino" — dar gerokai prieš inkvizicijai gimstant žinomu metodu. Tai paliudyjo PLB Europos kraštų atstovų suvažiavimas, Paryžiuje, 1954 m. liepos 10-12 dd., pats Šveicarijos Kr. V-bos pirm-s p. A. Paulaitis, savo viešu pranešimu, kurio ištrauka taip skamba:

"...Kalbant apie Šveicarijos lietuvių gyvenimą, negalima praeiti pro kaikuriuos, kad ir nepageidautinus reiškinius. Paskutiniame Europos Kr. Atst. suvažiavime Hannoveryje, tuolaikinis Šveicarijos Kr. V-bos pirm-s, p. Jonas Stankus, buvo padaręs gražų pranešimą apie Šveicarijoje pravestą rinkliavą Vokietijos lietuvų vaikų naudai. Ponui Stankui išvykus į JAVbes, jojo darbas ir toliau buvo dirbamas, tačiau, teko susidurti su sunkenybėmis, kurias prisiminti ir minėti yra tikrai skaudu.

Vienas lietuvis (ar lietuvė) yra p. Stankų apskundę Šveicarijos policijai, kaipo pasisavinusį iš surinktų pinigų savo naudai 30.000 šv. frankų. Suprantamas dalykas, kad atatinkami organai vedė stropų ir nuodugnų tyrinėjimą. Šis šmeižtas pasirodė esąs neteisingas — p. Stankaus nekaltumas buvo visiškai įrodytas ir lietuvių reikalas apgintas. Visgi šis skundas sudarė Kr. Valdybai gana didelių išlaidų. Negana to, sutrukdė **sekmingą tolimesnės akcijos vedimą ir tuo apiplėšė** (m.p.— J. Č.) lietuvių vaikus, ligonius bei kitus, pagalbos reikalingus.

Tenka dar paminėti, kad **trumpai prieš p. Stankaus išvykimą, vienas asmuo** (pavardė sąmoningai neminima) **atšaukė** (m. p. — J. Č.) visus duotus parašus p. Stankaus rekomendaciniuose laiškuose ir išstojo iš Krašto Tarybos (matyt, žinojo skundėjo kėslus — J. Č.)

"Ponas Stankus buvo paskųstas nevien tik šveicarų įstaigose. Neteisingi šmeižtai buvo pasiųsti ir į lietuviškas instancijas. **Ypatingai juodai** (m. p. — J. Č.) apie p. Stankų yra kalbama Balfo Centre, Amerikoje.

"Krašto Valdyba yra atatinkamu raštu protestavusi prieš šį šmeižtą ir reikalavo viešai paskelbti šmeižėjo vardą. Deja, iki šiai dienai Ballfas į šį raštą nėra nieko atsakęs. Gaila ir skaudu."

Tai štai tokios tokelės mūsuose dedasi. Bet nenusiminkime, lietuviškų reikalų bičiuliai — pasaulyje dar yra tikrų lietuvių, nes yra ir džiuginančių reiškinių.

Štai Venecuelos Liet. B-nės Savišalpos skyrius, savo gyvavimo penkių metų sukakties proga, Vasario 16-sios Gimnazijos namų rūpintojams patiekė tikrą staigmeną: vos 250 šeimų turinti bendruomenė, Gimnazijos namams sutelkė $1,500. Pirmininkas K. Nausėda visai teisingai rašo: "...Jeigu visi kraštai toje proporcijoje Jums paaukotų kaip mes, tai galėtumėte 10 tokių gimnazijų nupirkti ir išlaikyti be jokio vargo."

Visdelto, ir šio džiuginančio reiškinio poveikyje, negali, žmogus, užmiršti ano skundėjo bei jo talkininko, kaip po tiekos metų, negali užmiršti pirmojo bolševikmečio tokį, ypač būdingą nutikimą:

prie geležinkelio stoties, Kaune, enkavedistai susistabdo didįjį autobusą ir ko tai ieško. Nieko neradę, paleidžia.

Autobuso vairuotojas, praradęs nustatytąjį laiką, gazoja ir kiek išgali, leidžia mašiną. Jau spaudžia per kareivinių rajoną.

Tik staiga — didelis šuva skersai kelio... Lyg kauktelėjo veriančiai ir liko vidury plento, kojomis trūkčiodamas.

Sueina keli kariškiai ir civiliai, apgailėstauja žmogaus gražaus draugo...

Tuojau prie minios atsiranda ir bolševikų menamas komandiras, ranką laikydamas ant didžiulio nagano — pradžioje jie buvo labai bailūs, tik vėliau sunachališkėjo.

Pamatęs nutikimą, sumetė pajuokauti, bolševikėlis ir sako garsiai rusiškai: "Jam dabar tik kunigo bereikia! ..." Ir nusikvatojo.

Kur buvus, kur nebuvus, išniro iš minios tokia paprasta moterėlė — šančiuose žinoma skalbėja. Priėjo prie jau nejudančio šuns, jo uodegą kilstelėjo, peržvelgė kraujotą galvą, koja paniekinančiai paspyrė ir, taip pat rusiškai, sako: "Aš jį pažįstu, jam kunigo nereikia— jis... komunistas..."

Minia kad nusikvatos!... Komandiras ištirpo, kaip kamparas.

Ir anas skundėjas bei jo talkininkas dingo, bet yra duomenų, gal net neilgai trukus, pasirodysiant juos visuomenei ir jos teismui.

Jonas Česna

(Pabaiga)

J. JURGELAITIS

Juozas Jurgelaitis (Young), 3152 S. Emerald Ave., užsisakė "Naujienas" vieneriems metams.

Juozas dėl aukšto kraujo spaudimo prieš kurį laiką buvo rimtai sunegalavęs, bet dabar jis jau sustiprėjęs ir suliesėjęs. Gal jam tas ir išėjo į sveikatą. Juozas yra senas "Naujienų" skaitytojas. Kada buvo sveikas, niekada neatsisakydavo patarnauti parengimuose prie įėjimo į svetainę "Naujienoms", Chicagos Liet. D-jai, "Pirmyn" chorui.

Nuo savęs linkiu Juozui grįžti į sveikųjų eiles ir dalyvauti tuose parengimuose, kaip ir pirmiau.

Joe Ascilla

Trumpai apie gamtą

Vieniši gyvuliai

Yra žvėrių ir paukščių, kurie gyvena vienišu gyvenimu. Tokiais yra tigrai, liūtai, vilkai, pantieros ir kt., kurie slapstosi. Bet neretai tokie žvėrys didesnį gyvulį puola būriais. Alkani vilkai renkasi į būrius ir eina į ūkininko sodybas. Neretai viens kitą puola. Iš plėšriųjų slapukų atsiranda "didvyrių", kai nužiūri sau gerą progą grobiui. Pav. vilkas terorizuoja kurioj apylinkėj ūkininko gyvulius, juos naikina po vieną. Yra ir mažų žvėrelių, atseit, žebenkštė, kuri naikina paukščius. Kartais įsigavęs toks į ūkininko vištininką išpiauna visas vištas.

Floridoje Okefevokee pelkėse buvo nušautas pabaisa — senas didelis krokodilas, kuris ilgą laiką užpuldinėjo žuvautojus. Vėliau toj apylinkėj buvo ramu.

Kaip plėšrieji žvėrys, taip ir kita mamalija, yra prisitaikiusi prie aplinkybių. Stirnos, laukinės avys, ožkos, arkliai ir kt. telkiasi į būrius. Jie turi savo žvalgus ir bendromis jėgomis ginasi nuo plėšriųjų žvėrių. Bet pašauta, sakysime, stirna, atsiskiria nuo savo būrio. Mažai ėda, geria daug vandens ir dažnai pasveiksta. Tada vėl grįžta prie būrio. Didelio galvijų būrio net vienas liūtas vengia pulti.

Aras, vanagas, pelėda ir daug kitų plėšriųjų paukščių, kurie minta mėsa, medžioja paskirai, bet gyvena savo bendruomenėje. Žuvėdros renkasi į didelius būrius, špokai, žvirbliai ir kiti paukščiai mėgsta būriuotis. Bet mūsų gerieji giesmininkai — lakštingalė ir volungė mėgsta vienatvę. Reta kam yra tekę juos gyvus matyti. Šie paukšteliai slepiasi tankiausiuose miškuose ir gieda nakties metu. Kiti paukščiai naktį negieda. Yra tokių paukščių, kurie naktį skraido ir rėkauja, atseit, pelėda (apuokas), am. wipurwill, raincrow ir keletas kitų.

Arai poruojasi visam amžiui, kiti paukščiai poruojasi tiktai sezono metu. Renkasi į būrius, kai ateina laikas skristi į kitus kraštus. Žvirbliai ne visi pasilieka buvusiose savo kolonijose, nes sezonui pasikeitus, sumažėja jų maistas. Jie išskrenda į šiltesnius kraštus. Žvirblių yra kelios dešimtys rūšių. Jų yra gerų giesmininkų. Naminiai žvirbliai negieda, tiktai čirška. Jie nuo savo namų (pastogių) niekur neskrenda. Geniai, varnos, vanagai yra vietiniai paukščiai, kurie taikosi tiktai prie patogesnių aplinkybių. Daugis tokių vargšų nesulaukia pavasario dėl didelių šalčių arba maisto stokos. Dabar gyvulių globos draugijos, kaip Audubon Society ir nacionalių parkų administracijos, per žiemą globoja kai kuriuos gyvulius ir paukščius parūpindamos jiems maisto ir net pastogę. Su gyvuliais žiemos metu pasitaiko daug nelaimių. Miškininkai budi sargyboje. Nemaža dėmesio kreipiama ir į žuvis ežeruose, kai ledas storai sušala.

JAV griežtai uždraudė Aliaskoje gaudyti vienos rūšies jūrų liūtus — "walrus" vadinamus, kurių oda labai tvirta ir stora. Eskimai juos beveik visai išnaikino.

M. Š.

Pagavo netikrų pinigų skleidėjus

Chicagos slaptosios policijos buvo suimti du netikrų popierinių pinigų skleidėjai, W. Guren ir R. G. Surplice, abu ketvirtą dešimtį einą vyriškiai iš San Francisco.

Juodu buvo suareštuoti, kai mėgino įduoti netikrus 20 dol. popierinius brangenybių krautuvėje ties Madison ir Hamlin. Paskui jų kambary Central Plaza Hotel, 321 N. Central, buvo rasta didelė atsarga šių banknotų ir prisipirktų prekių.

Garsinkitės "N-nose"

Moving Moving

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.

NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUI ĮRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.

J. NAUJOKAITIS 2022 WEST 69th STREET, CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO $10,000

3% ON SAVINGS

2555 West 47 th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083

B.R.PIETKIEWICZ PRES.

50 metų sukaktis

PLANINGAS TAUPYMAS UŽDIRBA

Gerus Dividendus

TEGUL 1955 METAI BŪNA VAISINGI • PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000

Mutual Federal Savings and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 West Cermak Road Chicago 8, Ill

Phone VIrginia 7-7747

Lai Nauji Metai būna pilni malonaus gyvenimo su naujom ir patogiom namų reikmenim iš Progress Lietuvių Bendrovės Krautuvės!!

Šį mėnesį čia eina inventory ėmimo stako sumažinimo didis išpardavimas. Kainos numažintos nuo 25% iki 50% ant geriausių baldų setų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, radijų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namams reikmenų.

Lengvi išmokėjimai pritaikomi visiems. Lankykitės visi čia į

ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE Co

4181-83 Archer Ave.

Tel.: LAfayette 3-3171

Brighton Parko Kolonijoje

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS

Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia NAUJĄ BONŲ SKYRIŲ. Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio aukšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.

Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegu jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateities dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.

Padėkite taupomus pinigus į šią progresyvę, tvirtą — su viršum 14½ milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas aukštas dividendas.

Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 SO. WESTERN AVENUE JOHN PAKEL, Prezidentas Telef.: GRovehill 6-7575

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Ideda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4701 S. DAMEN AVE., Chicago, Ill.

Pirkite JAV taupymo bonus.

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsiliepia viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: Hilltop 5-2557

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, treč. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, šešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PRospect 6-1795
Rezid.: TRiangle 4-1765

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antr., penkt. 7 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 1:30.
Kitomis dienomis tik susitarus
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: FIllmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: antr. ir ketv. 6-8 po pietų.
Šeštadienį 2-4 po pietų.

Rezid. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Antradieniais nuo 7 iki 9 vakaro
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 prieš piet ir nuo 1 iki 5 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Telef.: PRospect 6-3838
Rezid. Telef.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 SO. KEDZIE AVE.

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 val. ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštad. 10-2 ir trečiad. tik nuo 10-12.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12-2 val. ir 3-5 v. v.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVE.
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezidencijos telef.: WAlbrook 5-5076

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Buto telefonas: EUclid 6-2806
Ofiso telefonas: OLympic 6-0558
DR. L. PETRAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
1405 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.
Kasdien 10-12 prieš piet, 2-4 po piet, 6-9 vakaro; šeštadienį 9-1.

Tel. offiso CLiffside 4-2896
Res. LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kampas 47 & Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. p. p.
šešt. 2-6 v. p. p. išskyrus sekmadienius

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS:
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5 ir 6-8, treč. ir šešt. tik 3-5.
Tel.: PRospect 6-8548
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street
Kasdien 1-3 ir 6-8:30, šešt. 11-1, ir 2-4. šeštadienį 11—1.
Telef.: TOwnhall 3-0959
Namų telef.: HEmlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šešt. 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šešad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PRospect 6-9400.
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet; trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Spec. pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

Dr. C. M. Liestenfeltz
CHIROPRACTOR - PHYSICIAN
515 Broadway — Gary, Indiana
Phone GAry 3-0717
35 years experience
Hours: Daily till 9:00 p. m

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Įteikė policininkų sąrašą mokesčių agentams

JV valstybės gynėjas Tieken įteikė čia federaliniam prisiekusiųjų teismui sąrašą apie 200 policininkų, kurių vardai yra knygose, rastose per kratas raketierių institucijose.

Federalinis prisiekusiųjų teismas dabar tyrinėja lošimų rato raketą Chicagoje.

Tieken nurodė, jog tokio sąrašo esąs pareikalavęs mokesčių departamentas. Dabartinė padėtis gresianti pavojumi kiekvienam policininkui bei politikui, kuris esąs gavęs kyšio iš lošimų rato raketierių. Tokie asmenys gali būti pakviesti liudyti prisiekusiųjų teismui. Federalinis prisiekusiųjų teismas turi plačius įgaliojimus įsakyti reikiamiems asmenims stoti liudininkais. Jau 6 asmenys buvo pakviesti liudyti. Trys jų atvirai prisipažino, jog jie dirbę rakete.

Giria naująjį amerikonizmo principą

R. M. Hutchins, buvęs Chicagos universiteto kancleris, kalbėjo Amerikos Legiono posto 170 susirinkime, kuriame jis pagyrė naują amerikonizmo supratimą, kaip jis išdėstytas Illinojaus valstybės Amerikos Legiono programoje.

Hutchins sakosi, jog jis po Pasaulinio karo nebuvęs įstojęs į legioną, nes jam nepatikę legiono užsimojimai, kur daugiausia rūpintasi pelno ir asmeninės gerovės reikalais.

Hutchins sako, jog krašto stiprumas slypi supratime tų principų, kurie kraštą išugdė, jį padarė didį. Illinojaus Legiono programa į tai ir atsižvelgianti.

Illinojaus Amerikos Legiono švietimo programoj, paruoštoj Breakstone bei Bottomeley, pažymima, jog pirmasis amerikonizmo uždavinys esąs tas, kad "mes suprastume idėjas konstitucijos, kurią mes esame prisiekę saugoti". Tuo tikslu ruošiami pagrindinių Amerikos paveldėjimo dokumentų skaitymai ir diskusijos suaugusiųjų klasėse bei sambūriuose, stengiantis tuo būdu grįsti amerikinį gyvenimo būdą prieš diktatorišką.

Hutchins dabar yra Fordo fondo (Fund for the Republic) pirmininkas. Šio labdaros fondo tikslas — rūpintis pagrindinėmis laisvėmis, kurios išdėstytos Teisių Sąraše (Bill of Rights) ir konstitucijoje.

Neužmirškite užsiregistruoti

Visi gyventojai, neturintieji JAV pilietybės, turi registruotis šį mėnesį. Registracijos blankai gaunami imigracijos įstaigose bei paštuose. Nesiregistravusiems gresia bausmės ir deportacija.

Apdės mokesčiais naujus namus

Cook apskrities kainotojas Keenan pareiškė, jog šiemet būsią apdėta mokesčiais apie 15,000 apskrities naujų namų.

Ligi šiol namų statytojai, norėdami išvengti mokesčio, neleisdavo į naujai pastatytus namus įsikelti gyventojo iki balandžio 1 d. Dabar Keenan sako, jog apdėjimo mokesčiu tvarka čia būsianti pakeista: jei tiktai nauji namai bus įruošti iki balandžio 1 d., vis tiek už juos teks mokėti už šiuos metus mokestį, nepaisant to, ar į juos įsikėlęs gyventojas, ar ne. Kadangi už namus mokesčio apskritai tenka mokėti $300 metams, tai tuo būdu šiemet papildomų pajamų bus surinkta puspenkto milijono dolerių, kurie ypač būsią galimi sunaudoti mokykloms, nes, augant gyventojų skaičiui, trūksta mokykloms patalpų.

Įvairios žinios

— Filmų aktoriai Jack Webb ir Dorothy Towne atvyko į Chicagą, kur juodu penktadienį susituokia.

— Chicagos miesto tarybos pakomitetis trims mėnesiams atidėjo vandens floridaciją.

— Praeitais metais nelaimės atvejais apie 2,000 kartų buvo šaukiamasi greitosios pagalbos per Bell Telephone Co. telefonistes. Į tą skaičių neįeina atsitikimai, kai patys žmonės tiesiai kreipėsi į policiją, gydytojus, ugniagesius ar pan.

— AFL išvežiotojų unija paruošė moderniai įrengtą autobusą pervežti luošiems veteranams, seniems žmonėms ir luošiems vaikams. Autobusas, kuris kainoja $25,000, turi įruoštą dviejų krypčių radiją, televiziją, tekantį vandenį ir šaldytuvą. Jis bus duodamas nemokamai pasinaudoti organizacijoms, kurios padeda luošiems asmenims.

— Artimojoje miesto pietvakarinėje dalyje pradėtos tikrinti lūšnos bei apleisti pastatai.

— J. Bennett, 6206 Rhodes, buvo nuteistas kalėti 1 metus už tai, kad jis savo pajamų mokesčio blanke nuslėpė $2,123 sumą.

— Banditas R. Farina, 24 m. gydytojo sūnus, 2106 Clifton, buvo nuteistas 4—10 metų kalėti už tai, kad jis apiplėšė vieną krautuvininką ir susišaudė su juo.

— Praeitą sekmadienį Karpatų Rusijos ortodoksų graikų katalikų bažnyčioje, 53rd ir Western, mišios buvo laikomos anglų kalba (jaunimui) ir senovės slavų bažnytine kalba (seniesiems).

— Spaudos technikos paroda bus atidaryta mokslo ir pramonės muziejuje nuo sausio 16 d. iki 22 d.

— Policijos viršininko O'Connor iniciatyva paruoštas įstatymo sumanymas, pagal kurį žagintojams gresia mirties bausmė.

Adamowski pradėjo kampaniją

B. S. Adamowski, trečias demokratų varžovas bei kandidatas į Chicagos burmistrus, pradėjo savo rinkiminę kampaniją. Kalbėdamas 35 rinkiminėje apylinkėje, jis aštriai puolė reguliarinį demokratų partijos kandidatą Daley. Esąs skandalingas dalykas, kad Daley siekiąs mero titulo tam, kad paskui tuojau pat galėtų kandidatuoti į gubernatorius. Mažiau Adamowski, kuris yra lenkų kilmės, kritikavo Merriam, kandidatuojantį respublikonų sąraše.

MIRĖ WM. REIZNER

18-tos apylinkės lietuviams William Reizner buvo gerai pažįstamas. Per daugelį metų jis laikė įvairių geležies dirbinių ir dažų krautuvę, kurios adresas yra 1833 S. Halsted St. Kadangi jis visai neblogai galėjo lietuviškai susikalbėti, tai nemažas skaičius vietos lietuvių pas jį ir pirkdavo reikalingus daiktus. Be to, jis ir šiaip buvo labai malonus žmogus.

Prieš Kalėdas Reizner pradėjo prastai jaustis ir buvo nugabentas į Mt. Sinai ligoninę, kur jam buvo padaryta operacija. Po operacijos jis visai gerai jautėsi ir buvo net namo parvežtas. Bet staiga išsivystė komplikacijos, kurių pasėkoje sausio 7 d. jis ir mirė.

Velionis palaidotas buvo sausio 10 d. Buvo jis tik 54 metų amžiaus. Paliko žmoną, dukterį, sūnų ir kitas gimines.

Kalėdų dovana

Nors jau ir po Kalėdų, bet apie kalėdines dovanas galima kalbėti. Kalėdų ir Naujųjų Metų periodas tai sujudimo laikotarpis tiek turčių, tiek ir neturčių ir vargstančių tarpe. Dalijas kas kuo turi, kaip išmanydami. Paštas užverstas siuntiniais, traukiniai, orlaiviai iš anksto užsakomi. Tokia jau tradicija.

Prieš pat Kalėdas ir aš gavau storą voką iš SLA centro reikalų vedėjo Dr. M. J. Viniko. Visą medžiagą peržiūrėjęs, ir sakau sau: "Tikra Kalėdų dovana". Ji paliečia esamus ir būsimus narius.

Nuo šių metų pradžios pradeda veikti skyriai ligos pašalpai gauti. Jų yra penki: 1. $52 per mėnesį namie sergančiam, o ligoninėje $65; 2. $104, ligon. $130; 3. $156, lig. $195; 4. $208, lig. $260; 5. $260, lig. $325. Gyvybės drauda prasideda nuo $100 ir eina iki $1000.

Ar dar rasis nenuoramų su pareiškimais: "Ką jūs reiškiat prieš tokią ir tokią Omahos bendrovę". Kiekvienas sušipratęs atsakys, kad mes reiškiam labai daug. Minėtoji bendrovė New Yorko valstybėje neturi leidimo veikti, o mūsų centras ten puikiausiai klesti. Tik gaila, neturim apmokamų agentų, kurie diena iš dienos klabentų duris, ieškodami naujų narių. To ir nereikia, nes mūsų skirtingi pamatai ir idėjos. Mes remiamės broliškumu, savišalpa, o, be to, mūsų reikalai, dokumentai vedami sava kalba; kiekvienas mato, ką yra pasiėmęs, moka mokesčius ir gaus, kas jam priklauso.

Naujieji potvarkiai liečia ir senuosius narius, ir dar kaip. Turintieji pašalpos skyrių gali pereiti į naują, visai neatsižvelgiant į amžių. Ir tie, kurie yra pametę pašalpos skyrių, taip pat gali pereiti, tik turi sumokėti užsilikusius mokesčius.

Tai tikrai Kalėdų dovana. Praeitasis SLA seimas tikrai žengė didelį žingsnį pirmyn. Šiandien turim, ko seniau nesvajojom. Tad su pasididžiavimu skleiskim tas naujas idėjas. Pašalpa, apdrauda kiekvienam reikalinga, naudinga. Kuopų finansų sekretoriai turi visas smulkmenas. O kuopos randamos visur.

Tad, broliai sesės, darban!

K. P. Deveikis,
301 kp. fin. sekretorius

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

Mrs. Molie Netcher Bragno (dešinėje), pagal veiausias žinias, paveldės 12 milijonų dolerių kaipo senukės palikimą. Ji žiūri kaip Chicagos banke yra atidaroma dėžutė, kurioje senukė laikė pinigus ir kitas vertybes.

Rosenstiel ragina padidinti pardavimus

S. Rosenstiel, Schenley Industries, Inc., tarybos pirmininkas, neseniai pasakytoje kalboje nurodė, kad degtinės kainų vidurkis pasilieka tokioj aukštumoj, kokioj jis buvo po karo.

"Pramonė parduodavo apie 190 milijonų vyno galionų kasmet nuo karo pabaigos", sako jis. "Pardavimai dolerių suma urmo kainomis siekė daugmaž $2.5 bilijonus metuose per tą patį laikotarpį".

"Išdalinkite šitą kiekį tam pačiam skaičiui dolerių ir gausite tą pačią vidutinę kainą".

Jis atkreipė klausytojų dėmesį į tai, kad biznis bendrai padidėjo milžiniškai ir kad kainos bendrai pakilo apie 60 nuošimčių. Taigi, sako jis, jei degtinės pajamos nepakilo, tai dėl to atsakomybė gula ant degtinės pramonės nesugebėjimo pardavimus išplėsti.

"Mes parduodame apie 190 milijonų vyno galionų degtinės kasmet per visą pokarinį laiką, imant pramonę bendrai. Tai yra apie 70 milijonų dėžių (cases). Pramonės pardavimai urmo kainomis siekia apie $2.5 bilijonus kasmet — lygiai tiek, kiek siekė prieš aštuoneris metus.

"Gerbuvis palietė kraštą — bendrasis biznis pakilo 100 nuošimčių. Tuo tarpu likerių biznio kreivė nukrito.

"Išlaidos padidėjo $150 milijonų kasmet mūsų pramonėje. Vien taksai pakilo $250 milijonų. Mes visi atsimename kai, 1951 m., šis taksų padidėjimas pakėlė kainą degtinės dėžei $3.50. Bendrai tatai padidina mūsų biznio išlaidas $400 milijonų kiekvienais metais.

"Mūsų urmininkams (wholesalers) ir paskirstytojams (distribuotrs), ir pardavėjams krautuvėse mes sakome: 'Mes žiūrėsime, kad jūs galėtumėt pirkti Schenley teisingai. Jus prašome žiūrėti, kad parduotumėt Schenley taip pat teisingai!'

"Tai yra Schenley istorijos pradžia. Tai yra istorija, kuria mes didžiuojamės. Tai yra pasaka paveldėjimo, kuris įgalina mūsų bičiulius vis daugiau šia nuosavybe didžiuotis. Ir tai yra pasaka be galo, nes ji kalba apie nepaliaujamą progresą. Tikėkite manim, ši istorija nustelbs visas geriausia parduodamas pasakas dar ilgą laiką".

Sk.

Iš Eržvilko Klubo

Eržvilko Draugiško Klubo metinis susirinkimas buvo sausio 5 d. Vengeliausko svetainėje, 4500 S. Talman Ave.

Susirinkimas buvo labai gražus ir smagus. Buvo paimta 10 biletų Sophie Barcus parengimui, kuris įvyks sausio 30 d. Visa valdyba ir nariai nutarė gausiai šiame parengime dalyvauti.

F. J. D.

Pirkite JAV taupymo bonus.

MANO TALKA

Stella ir Simonas Condrot

P-ai Condrotai yra seni, pasižymėję naujieniečiai ir judrūs mūsų veikloje. "Naujienų" prenumeratos proga teko juos aplankyti. Pamačiau, kad jų namas ir butas labai turtingas ir gražus, 4343 S. Troy St. Žymiems ir seniems naujieniečiams palinkėjau daug laimės jų gyvenime.

Julius ir Teodora Kuzas

P-ai Kuzai žymūs urmo mėsos biznio savininkai. Jie labai žema kaina patarnauja savo produktais įvairioms organizacijoms, šeimininiams pobūviams ir taip pat išvežinėja krautuvininkas. Jų adresas: 6840 S. Artesian Ave., WAlbrook 5-8744. Čia taipjau pp. Kuzams dėkoju už "Naujienų" prenumeratą.

Ona Kondrat

Ona yra sena "Naujienų" prenumeratorė, gyvena 5128 South Neenah Ave. Ji tebegyvena savo name su jaunąja dukrele ir žentu. Jų apylinkė pagerinta, daug naujų namų; maisto reikmenys pasiekti taip pat patogu. Ten taipjau yra daug lietuvių šeimų, ir iš jų būtų galima sudaryti veikimą.

Ponia Martin Daus

Ponia Daus yra nauja "Naujienų" prenumeratorė, 5649 So. Union Ave. Ji yra p. Varonikos Pulsuckienės brolienė. Praeitą rudenį jos vyras mirė, ir dabar ji pati viena našlauja. Mano talkos bendradarbė Varonika Pulsuckienė prenumeratos reikalu pasitarnavo, ir už tai jai tariu širdingą ačiū.

Jonas Mikasus

P. Varonika Pulsuckienė, mano talkos bendradarbė, iš Jono Mikaso gavo "Naujienų" prenumeratą. Tai yra naujas prenumeratorius, 8542 S. Lowe Ave. Smagu įsigyti naują ir lietuviškai sąmoningą naujienietį. Už tai p. Pulsuckienei tariu nuoširdų ačiū.

Teodorius ir Bernice Žemguliai

Ponai Žemguliai yra judrūs lietuvių draugijose ir žymūs šalpos darbuose. Kur tik koks visuomeninis parengimas, ten suitksi ir pp. Žemgulius kokį nors darbą dirbant. Jie taip jau yra ir mano talkos ramstis. Smagu, kad braitonparkiečiai turi tokius gyvus veikėjus.

Pearl Kulesa (Kurauskas)

Ponia Kulesa prieš mėnesį buvo paralyžuota. Bet ji perkentėjo ir nurimo, kai matė draugus ir gimines atlankant. Ji ir dabar dar negaluoja ir džiaugiasi matydama lankytojus. Pearl mėgsta skaityti laikraščius, ir kai tik ką randa ypatingo iš lietuvių veiklos, tai pakelia jos ūpą ir palengvina kentėjimus. Ji, ir lovoje būdama, pasistengė prenumeruoti "Naujienas" Pearl Kulesa (Kurauskas) gyvena 941 W. 33rd St. Linkiu jai greit pasveikti. (B. d.) Ona Dovgin

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

Reikalingas bučerys.
Geras atlyginimas.
NEW LIFE DELICATESSEN
3331 So. Halsted St.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

INSURANCE ACCOUNT
CHECKERS
BOOKKEEPERS

EXPANSION HAS CREATED OPENINGS FOR 3 ACCOUNT CHECKERS

With 3 to 5 Years Experience.
Starting Salary Above Average.
5 Day, 37½ Hour Week.
Liberal Company Benefits.
Plant Moving To Skokie Within 1 Year.
For Interview Phone MR. PUCCINELLI, AT
STate 2-4780
or apply:
Room 400—120 S. La Salle St.

VIRĖJOS—senesnės moters—gali būti tremtinė, dirbti mažame vienuolyne prie 7 Seserų. Savas kambarys su vonia ir mažas atlyginimas. Wilmington, Ill., miestely, 1:15 val. nuo Chicagos. Dėl informacijų šaukit po 6 val. vak. GArden 4-1982

IEŠKOME moters-dypukės dviem mokyklinio amžiaus vaikams prižiūrėti. Prašome užeiti tarp 5 ir 6 val. vak. 3320 So. Halsted Street

JAUNAS moteris nuo 20-35 metų išmokysime slaugių amato. Turi kalbėti ir rašyti angliškai. Dieninės ir vakarinės valandos išmokus.
MOUNT SINAI HOSPITAL
1515 So. California Ave.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMAS 3½ kambarių butas, neapstatytas. Šviesus ir švarus. Šeimynai be vaikų. Renda $60 mėnesiui. 6424 Eggleston Ave.
Tel.: WEntworth 6-2729

IŠNUOMOJAMI gražūs miegami kambariai. Centralinis šildymas, geras susisiekimas. Šaukite tel.: TR 4-7945. 7658 So. Union Ave.

RENDON 5 kambarių apšildomas butas. Tiktai suaugusiems. Geras susisiekimas. 6928 So. Union Ave.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel.: WAlbrook 5-5671
AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI!
Prieš drausdami kitur, pasiteiraukite pas mane. Pirmaeilės kompanijos—aukščiausi komisai. Savi pas savus!

50 metų jubiliejus

Liet. Raudonosios Rožės Pašalpos ir Pasilinksminimo Klubo susirinkime Liberty svetainėje sausio 7 d. vienu balsu priimtas viešas pasveikinimas Mutual Federal Savings and Loan Assn., 2202 W. Cermak Rd., jos 50 metų jubiliejaus proga. Tame sveikinime pasakyta, kad sveikintojai kaip tos įstaigos dalininkai, džiaugiasi savo finansine įstaiga ir jai linki sėkmės.

Yra ko džiaugtis, nes tai pirma mūsų finansinė įstaiga, sulaukusi 50 metų pubiliejaus. Tai nuopelnas brolių Kazanauskų. Jų geras būdas patraukė visuomenę, ir taip visų parama sulaukta šios sukakties. Pasižymėjęs savo triūsu ir sumanumu ilgametis bendrovės pirmininkas Ben Kazanauskas ramiai ilsisi kapinėse. Nors jo nėra, bet jo darbai visam laikui pasiliks.

K. P. Deveikis

Tėvams ir vaikams

yra malonu kai gražiame vežimėlyje vežamas vaikas (Europiejiškame). Apie tuos vežimėlius gausite visas informacijas ir katalogus pas J. Karvelį, 3322 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Tel.: YArds 7-0677. (Sk.)

Tik "Naujienos" rašo tiesą—neša laimę, mokslą, šviesą.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:
VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
Turime didelį pasirinkimą namų ir biznių įvairiose miesto dalyse.

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus
KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
PRospect 6-7238 — RE 7-7321 (vak).
PRospect 8-3579 (vak.)

DĖL susidėjusių aplinkybių labai skubiai parduodamas 2 aukštų medinis namas lietuvių rajone, Roselande. Apačioje valykla ir buv. kepykla. Viršuje 6 kambarių butas. 4 garažai. Reikalingas remontas, bet kaina neįtikėtina — $6,300.

Pelninga self-service maisto produktų krautuvė su visais įrengimais ir prekėmis, šiaurinėje Chicagoje. Parduodama už $6,500.

2 butų po 6 kambarius mūrinis namas, Brighton Parke. Kaina $21,000.

2 aukštų biznio namas su gražiu 6 kambarių butu. Automatiškas šildymas karštu vandeniu — gazu. 59-ta prie California Ave. Kaina $22,000.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2444 W. 63rd St. Antras aukštas
PRospect 8-0097

LIUKSUSINIS mūro 2½ aukšto rezidencinis kampinis namas. Didelis sklypas su pavėsiu ir vandentrėškiu. Mūro 2 automobilių garažas. Alyvos šildymas. Kaina neaukšta palyginus su namo liuksusine statyba ir atsižvelgiant į gražią vietovę. Galima turėti sau butą ir gerų pajamų.

Reikalingi ūkiai arti Chicagos prie vandens. Prašome prisiųsti smulkų aprašymą, o jei galima ir trobesių fotografijas. Turiu pirkėjų, norinčių įsigyti ūkius.

Prie 89-tos gatvės, tarp Mayfield Austin, 4 sklypai 120x125 pėdų už $1,200. Puiki vieta užmiesčio statybai.
P. STANKOVIČIUS
REAL ESTATE IR INSURANCE BROKERIS
LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 SO. HALSTED ST.
Phone DAnube 6-2793
Namų YArds 7-6818

TURIME įvairių nuosavybių, namų, apartmentų, biznių, sklypų pasirinkimą visuose rajonuose. Greitai ir teisingai patarnaujame perkant ir parduodant namus. Geriausiomis sąlygomis sudarome morgičius, paskolas bei įvairius nuosavybių dokumentus. Nemokamai teikiame visas informacijas ir patarimus. Teirautis:
Z. UMBRAŽŪNAS
F. H. HALVORSEN CO.
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
POrtsmouth 7-2009, residence

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

SAUSIO BARGENAS
10 butų mūrinis namas, 2-5 ir 8-4 butai. Garu apšildomas (Steam heat), stokeris. Tiktai $45,000. Arti 67th ir Morgan Street.
MILAN - MILAN, 7410 Cottage Grove
Tel.: ST 3-1423—ST 3-1424

KONTRAKTORIUS
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street Chicago 16, Ill.
A. GINTNERIS, pirmininkas
V. PETRAUSKAS, statybos vedėjas.
CH 3-1535
Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

MARQUETTE Parke 4 kambarių mūrinis namas. 1 auto medinis garažas. Sklypas 50x125. Kaina $9,500.
HE 4- 2012

PARDUODAMAS 2 aukštų mūrinis namas. Beismontas ir aukštas. Arti lietuviškos mokyklos ir bažnyčios. Savininkas pats parduoda. YArds 7-8143

MARQUETTE PARKE
Savininkas išvyksta, turi skubiai parduoti 2-jų didelių butų gražaus mūro rezidenciją, 30x125 pėdų sklypas, vandens ir stokerio šildymas, kilimai nuo sienos iki sienos, koklių vonia, gražus kiemas su dviejų mašinų garažu.
Prašo tiktai $24,500.

2 BUTŲ MŪRINIS, 4-4 KAMBARIAI
2 blokai nuo Western Electric. Karštu vandeniu šildomas, stokeris, uždaryti porčiai, 2 karų garažas. Paaukos už $17,800. Šaukit: TOwnhall 3-2460.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

IŠRENDUOJU TAVERNĄ
arba galite pirkti su namu. Biznis išdirbtas per 44 metus. Priežastis — mirtis šeimoje. 2158 West 23rd St.

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

TAUPYKITE
Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - - $53,000,000.00
ATSARGOS FONDAS - - $4,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valondos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: VIrginia 7-1141